SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje $2.50
Kanadoje ir Lietuvoj $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoje ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 85 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A.
Represents over 10,000 Lithuanians in the City of Boston and about 700,000 in the United States.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No. 24 | So. Boston, Mass., Birželio (June) 11 d., 1925 m. | Metai XII

Ar truko Lietuvos santikiai su Vatikanu?

Ar Zecchini sugrįš?

Lietuvos laikraščiai daro spėjimų, kad buk Zecchini išvažiavęs tik į Rygą, kad jis manąs ir vėl sugrįžti į Lietuvą. O "Klaipėdos žinios" dar nežino, ar santikiai tarp Lietuvos ir Vatikano yra trukę ar ne? Bet ir tas dienraštis pastebi, kad Vatikano organas turi pareiškęs, jog Lietuvos atstovas prie Vatikano yra nebepageidaujamas žmogus. Nežinia kodėl Lietuvos valdžia tyli? Kodėl ji oficialiai nepaskelbia, ar Lietuvos ryšiai su Vatikanu jau nutraukti, ar dar ne?

Korespondentus areštuoja Portugalijoje.

Šiomis dienomis Portugalijos valdžia suareštavus visus korespondentus savo krašte. Areštuotų tarpe buvo vienas anglas ir vienas amerikietis. Korespondentai areštuoti dėl to, kad buk neteisingos žinios apie tą kraštą pasiekusios Ameriką. Kad atradus kaltą, valdžia matė reikalą visus rašytojus areštuoti. Matyt, Portugalija nenori leisti į pasaulį žinių apie save.

Bolševikai kviečja Amerikos kontraktorius.

MASKVA. Sovietai kviečia Amerikos kontraktorius atstatyti sugriuvusius namus Maskvoje. Kaipo atlyginimą už darbą bolševikai siulo kontraktoriams namus, kuriuos jie pastatys, valdyti per nuo 10 iki 40 metų. Paskui gi tie namai automatiškai lieka valdžios savastis. Apie panaikinimą privatės nuosavybės bolševikai jau ir nebesapnuoja.

Sukilimas Persijoje.

Pranešama iš Persijos, kad joje prasidėjo sukilimas. Esą sukilėliai jau tur pagrobę Mirjawa miestą ir arti paėmimo Duzdapo miesto. Esą sukilimas plečiasi. Britanijos gyventojai esą toj apielinkėje labai susirupinę.

Kita svieto "pabaiga"

Vienas Meksikos miestas vardu Nogales, Sonora'juje, atsidurė didelėj panikoj. Mat meksikiečių vienas "pranaušotojas" išplatino savo pranašavimą, kad 1926 m. tai tikrai businti viso pasaulio pabaiga. Girdi, busiąs toks baisus žemės drebėjimas ateinančiais metais, kad jis apims visą pasaulį ir sulygins visus miestus su žeme ir žmonės turės žuti. Religijiniai fanatikai lengvatikiai, tam patikėjo ir jau pradėjo rengtis "į amžinąjį gyvenimą", apleisdami visus reikalus bei pareigas čia ant žemės.

Apsaugos paktas.

BERLYNAS. Vokietija prisbijo, kad Tautų Lyga nepavestų Francijai galios siųsti savo kariuomenę per neitrualę Rhinelando zoną, kuri norima nustatyti tarp Francijos ir Vokietijos. Mat dabar Francija yra didelė šalininkė Lenkijos, o pastaroji, kaip Europos diplomatai permato, yra pavojingiausis gaivalas taikai, nes ji turi šiandien nemažai pasigrobusi ne savo žemių, kurias ji turės vėliau ar anksčiau grąžinti tiems, kuriems tos žemės priklauso. Lenkija gali bile dieną turėti karą su Vokietija bei Rusija. O jei tik Lenkija eina į karą, tada tuojau Francija eina Lenkijos pageldon. Taigi, Vokietija bijo, kad Tautų Lyga nepavelytų Francijai siųstiti jos kariuomenę per minėtą neitralę zoną Lenkijos pagelbai.

Tulas Dr. Adolf Grabowsky turi atspauzdinęs ilgą ir įdomų straipnį Lenkijos klausimu. Savo straipsnyje jisai nurodo, kad Lenkija neprivalanti perdaug pasitikėti Francija. Nes, girdi, gali ateiti laikas, kada Francija bus tik nykštukas prieš Rusiją bei Vokietiją ir tuomet negalės apsaugoti Lenkijos. Jo supratimu, Lenkija turi prieiti prie susipratimo su Vokietija ir Rusija. O kad priėjus prie tokio susipratimo, pirmų pirmiausiai Lenkija privalanti išsižadėti kai kurių žemių, kaip tai Vilniaus ir k. Esą dabar Lenkijos teritorija yra nenaturališkai prasiplėtus, ji turėtų žymiai susisiaurinti, jei Lenkija pageidauja taikos.

O Dr. Stresemann pataria alijantams iš naujo peržiurėti rubežius tarp Lenkijos ir Vokietijos. To reikalauja ir Lietuvos valstybė kas dėl Lenkijos ir Lietuvos dabar esamų rubežių.

"Elta" dementuoja.

KAUNAS, 9. 5. (E.) Rusų telegramų agenturos "Rosta" žinia skelbia, kad Lenkijos vyriausybė neva pasiuliusi Lietuvos vyriausybei konferenciją, kuristikslas butų apsvarstyti miškų plukdymą Nemunu ir klausimą dėl steigimo Lenkų konsulatų Lietuvoj ir Lietuvos konsulatų Lenkijoj. Be to, priduriama, busią Lietuvos ministeris pirminikas palankiai žiurįs į šį pasiulymą.

Elta įgaliota pranešti, kad Lietuvos vyriausybė tokio pasiulymo iš Lenkų vyriausybės nėra gavusi.

Įeigų taksai.

NEW YORK. Charles J. Steinberg, buvęs advokatas, rastas kaltu už neužsimokėjimą valdžiai taksų už įeigas. Valdžiai pavyko susekti, kad tas vyras butlegeriaudamas pasidarė $1,600,000 1921 metais. Valdžiai iš tos sumos priklauso $460,000, kaipo įeigų taksų. Tai pirmas atsitikimas, kur valdžia susekė neleistinu budu uždirbtas įeigas.

Diplomai Prezidentui.

WASHINGTON. Bent tuzinas žymesnių Jung. Valst. mokyklų yra formaliai užkvietę Prezidentą Coolidge dalyvauti jų mokslą baigiančių studentų iškilmėse ir drauge gauti garbės diplomus iš tų mokyklų. Prezidentas atsisakė jose dalyvauti. Esą jam nėra svarbu tie diplomai, nors jis galėtų ir daug jų priimti.

Birželio sniegas.

GREAT FALLS, Mont. Kuomet kitur buvo didelis karštis birželio 4 d., tai šioj sekcijoje dribo sniegas ir jo pridribo per keturis colius gilumo. Sniegas buvęs sunkus ir šlapias, todėl nemažai pakenkė medžiams. Panašus atsitikimas šioj apielinkėje yra užrekorduotas 1903 m. Taigi, daugiau kai per dvidešimt metų čionai sniego nepasirodė birželio mėnesyje.

Prisipažino žmogžudystėje

AUGUSTA, Me. Harry A. Kirby, prisipažinęs, kad jis nužudė panelę Aidą Hayward ir jos tetą Emma M. Towne. Vyras pirma nušovęs senelę, paskui merginą nusigabenęs į kitą gryčią, kur surišęs ir atlikęs kas jam reikėjo. Paskui sugrįžęs į gryčią, kur buvo nušauta merginos teta ir uždegęs gryčią. Merginą jis nužudęs tik ant rytojaus. Kalėjime jis norėjo nusižudyti, todėl dabar jis labai saugomas.

Nepaprasta žmogžudystė

HAVANA. Čionai atsitiko labai nepaprasta ir beširdiška žmogžudystė. Rafael Leon ir Pablo Hernandez pirma primušė merginą iki ta neteko sąmonės, paskui pastatė ją prie medžio ir nustatė automobilį tiesiai į ją. Automobilis ir sulaužė ją prie medžio.

Iš karto policija manė, kad tai bus pasitaikius merginai nelaimė. Bet paskui lygą nužiurėjo nepaprasto ir suareštavo Pablo Hernandez, kuris važiavo automobilinkuose upas gaminti bnvo labai nupuolęs. Bet vėliaus atėjo industrijai į pagelbą Dzeržinsmobilį ten prie medžio rastą su negyva mergina. Šoferis greitai prisipažno prie kaltės, pasakydamas, kad pirmasis, Rafael Leon nusamdęs jį vežti Leoną ir merginą kur ten prie byčių. Paskui grįžtant atgal buk Rafael Leon davęs merginai buteliu į galvą ir apsvaiginęs ją. Toliau gi revolveriu privertęs šoferį paleisti tuščią automobilį ant merginos, prie medžio pastatytos. Vyrai abudu laikomi nuovadoje.

Vokietijos reikalavimai.

BERLYNAS. Vokietija atsisako priimti alijantų reikalavimą nusiginkluoti pirma pasitarsiant sn alijantais tuo klausimu. Taip pat kategoriškai atsisako pildyti bile reikalavimą iš alijantų pusės, kuris viršija Versalės sutartį. Dėl to, manoma, bus atidėtas neapribotam laikui Cologne dalies evokavimas ir Vokietija kol kas nebus įsileista į Tautų Lygą.

Prieš svetimą.

Chinijoj eina didelis bruzdėjimas. Kiniečiai streikuoja protestuodami prieš tai kas svetima. Apskaitliuota, kad Shanghai mieste praeitą panedėlį buvo jau 250,00 tokių streikuotojų.

Iš Hankow miesto ateina žinių, kad apie 20,000 studentų platina anti - ateiviską propagandą.

Norėjo nužudyti Ispanijos karalių.

Praeitą savaitę, penkiolika asmenų tapo areštuota Ispanijoje; jie kaltinami pasikėsinime nužudyti Ispanijos karalių Alfonsą. Areštuotųjų tarpe daugiausiai jauni studentai, nariai Kalano grupės.

Bombą, su kuria buvo manyta išnešti į padanges karaliaus traukinį tarp Barcelona ir Madrido miestų, svėrusi 175 svarus ir pritaisyta taip, kad sprogtų elektros mechanizmu. Ji atrasta už keltą mylių nuo Madrido miesto, prie bėgių.

Nusižudė dėl meilės.

LYNN, Mass. Sidney Rundlett, 22 metų vaikinas, išvažiavo į New Yorką ir ten gasu nusinuodino. Jisai buvo įsimylėjęs į vieną merginą, p-lę Susie Lankaster, kuri pagaliau buvo pradėjus šaltai prie jo atsinešti. Jis vadino merginą važiuoti drauge su juom į New Yorką ir pranešė jai, kad jei jinai nevažiuos su juom, tai jis nusižudysiąs. Taip ir atsitiko.

Akį išsidurė.

SALEM, Mass. Čia vienuolikos metų vaikas, Albert Roberts, bežaisdamas peiliu akį išsidurė. Jis metė peilį į aukštą ir peilis pataikė jam tiesiai į akį. Kad kaip vaikas gali netekti abiejų akių.

Aštuoni pasmerkti miriop

CAIRO. Egiptas, birželio 8 d. Čia aštuoni vyrai pasmerkti miriop už nužudymą kariuomenės vado, Sir Lee Stack. Vyras, kuris išdavė policijai piktadarius, laimėjo $49,400 atlyginimo.

"Žodžio laisvė"

Aukščiausis teismas pasmerkė Benjamin Gitlow, kuris išplatino socialistų manifestą 1920 m., New Yorke. Teismas nubausdamas jį, pareiškė, kad Amerikoje yra "žodžio laisvė", tačiau ir jinai turinti savo ribas. Esą ta "žodžio laisvė" neleidžianti varyti propagandą nuversti organizuotą valdžią neteisėtu budu.

Susirėmimas Bulgarijoje.

BEHLYNAS, birželio 8 d. Ateina žinių iš Sofijos, Bulgarijos sostapilo, kad jame eina kruvini susirėmimai. Esą septyni žmonės nukauti; jų tarpe esąs vienas ir Parliamento narys. Be to šimtai žmonių esą sužeisti.

100 prigėrė.

MEICO CITY, birželio 8 d. Ateina žinių iš Vera Cruz, jog Meksikoje atsitiko didelis potvinys. Vanduo upėse esąs pakilęs šešes pėdas aukščiau, negu paprastai. Daug gelžkelių, tiltų bei namų nuplauta. Šimtas žmonių prigėrė. Vanduo vis dar kyla.

Proto netekęs.

JOLIET, Ill. Milijonieriaus sunus, Rilhard A. Loeb, kuris praeitais metais nužudė kito milijonieriaus sunų Frankuką Chisagoje ir liko nuteistas kalėjiman visam gyvenimui, šiomis dienomis netekęs proto. Esąs tiek sukvailiojęs, kad jį pririštą prie lovos reikėję laikyti. Daktatarai prižiuri jį kalėjime.

150 merginų užsinuodino

WEBSTER, Mass. Praeitos ne dėlio vakare daugiau kai 150 merginų umu apsirgo. Manoma, kad jos bus užsinuodinę kalakuto mėsa. Merginos dalyvavo vieno merginų kliubo konvencijoje ir pavakarieniavusios netrukus visos vienu kartu sunkiai apsirgo.

Kapitalizmas Rusijoje.

Bolševikai įsileidžia Amerikos ir Anglijos kapitalistus "išnaudoti" Rusijos mužikus.

MASKVA. Iš oficialių šaltinių patirta, kad sovietai yra padarę koncesijas su Amerikos ir Anglijos kapitalistais, kurie yra pasirengę savo interesams investinti kapitalą į Rusijos indusriją ir "kapitalistiškai išnaudoti" Rusijos mužikus.

Vėliausieji rekordai parodo, kad 1921 metais, kada bolševikai tikrai norėjo sunacionalizuoti visą savastį ir industriją, pasireiškė didelis nedarbas ir darbikis, kuris stengėsi naudoti visokias metodes, kad tik daugiau išnaudojus darbininkų jėgą. Isai net padėjo darbą ant štukų — "pisvorko". Taigi, kuris mužikas turi miklesnes rankas bei smegenis, tas daugiau uždirba, padarydamas daugiau darbo. Lygybės tos apie kurią bolševikai reklamuoja. Rusijos mužikai talistų, tai jie dar geriau mokės Pastarajai sistemai įėjus galėn, bolševikai tvirtina, kad gaminimas pasikėlęs 58 nuošimčiais. O dabar, kada bolševikai atsigabeno Amerikos ir Anglijos kapitalistų, tai jie dar geria mokės iščiulpti iš darbininkų paskutinius syvus.

Kada Dzeržinrkis patiekė savo raportą bolševikų valdžiai, tai pastaroji labai apsidžiaugus, kad šis ponas taip gudriai pataiko išnaudoti darbininkų jėgą.

Konfliktas su Vokiečiais

Dėl neįsileidimo gyvulių ir mėsos likviduotas.

Seimo 180-m posėdy gegužės 8 d. po pertraukos buvo atsakyta į atstovų d-ro Staugaičio (v. l.) ir p. Lapinsko (v. l.) paklausimą p. Min. Pirmininkui **sąryšyj su Vokiečių vyriausybės uždraudimu įgabenti iš Lietuvos mėsos produktus ir gyvulius.** Atsakė užsienių reikalų ministeris p. Čarneckis. Jis sako, kad **tas draudimas sujudinęs visą kraštą** ir todėl vyriausybei tekę imtis klausimą sureguliuoti. Vokietija aiškinasi, bijanti, kad neapsikrėstų jos gyvuliai. Panaši padėtis esanti tarp Šveicarijos ir Olandijos, kurioms Vokietija taip pat tranzitą perkirtusi. **Lietuvos gyvulių sveikatos padėtis tokia, kad vokiečiams baimė nepamatuota.** Apie padarytus tuo reikalu vyriausybės žygius p. ministeris pasakė, kad birželio 1 d. įvyksianti visų Vokietijos valstybių konferencija sureguliuoti mėsos įvežimą ir tranzitą iš Lietuvos ir kitų šalių. Kol tas klausimas bus galutinai išspręstas, laikinai įvedama leidimų sistema tiek įvežimui, tiek tranzitui. **Vokietijos vyriausybė pažadėjo patenkinti Lietuvos eksporterių reikalavimus. Tas liečia galvijieną ir veršieną. Kitos mėsos tranzitas neleistas.** Tuo budu kilusį konfliktą galima skaityti likviduotu. Vyriausybė padariusi žygių, kad tokie sunkinimai ukio gamybai nepasikartotų.

Apie Amundseno ekspediciją į Šiaurių Polių dar nieko nesigirdėti. Veikiausiai jis bus dingęs kur ledyne. Didelis lakunų ieškojimas eina įtemtai.

Reikalingas Zeceris

RENKALINGAS LINOTYPISTAS-ZECERIS, GERA ALGA IR VISOS DARBO SĄLYGOS, DARBAS UŽTIKRINTAS ANT VISADOS. PRAŠOME ATSIŠAUKTI ŠIUOM ANTRAŠU:
SANDARA
327 E. Street,
So. Boston, Mass.

A.L.T.S. REIKALAI

NAUJI NARIAI PRISIRAŠĖ PRIE ALTS.

6 kp. Baltimore, Md.
Stasys Venckaitis,
Veronika Belskienė.
45 kp. Cliffside, N. J.
Klemansas Puzinas,
Antanas Klinka.
87 kp. Worcester, Mass.
p. Juozunienė,
M. Montvilaitė,
p. Šablinskienė,
p. Krasinskienė.

ALTS. moterų nauja kuopa.

Prieš pat ALTS. Seimą Worcestery susitvėrė nauja ALTS. moterų kuopa iš aštuonių narių. Prie šios naujos kuopos susispietė žymiausios veikėjos merginos ir moterys. Reikia pasidžiaugti musų lietuvaičių susipratimu ir atsidavimu organizacijai. Kitų tautų moterys jau labai senai yra organizuotos ir jos per savo organizacijas yra daug nuveikę visuomenės labui, neabejojeme, kad ir musų sesutės Sandarietės daug pasidarbuos lietuvystės labui tverdamos A.L.T.S. naujas kuopas, plėsdamos organizatyvį darbą. Linkime geriausių pasekmių tamstų darbuose naujoj ALTS. kuopoj.

ALTS. Centro Sekr. V. M. Č.

PRANEŠIMAS KUOPŲ NARIAMS.

ALTS. 11-to Seimo nutarimu, kiekvienas ALTS. narys neapsimokėjęs į centrą už organą "Sandarą" per 3 mėnesius, bus spendojamas ir tokiam nariui bus sulaikomas organas. Todėl šiuomi pranešu visiems gerb. Sandariečiams ir Sandarietėms, kad savo mėnesines mokėstis už organą apsimokėtumėte į laiką, patartina, kad kiekvienas narys bei narė mokėtumėte iš kalno ir tuomi bus galima išvengti spendavimų. Šis Seimo tarimas įeina į galę su pirma diena liepos mėn. š. m.

ALTS. Centro Sekr. V. M. Č.

ALTS. SEIMUI PASIBAIGUS.

Seimui pasibaigus labai sekmingai, dabar mums Sandariečiams lieka tik Seimo tarimus įvykinti gyveniman musų organizacijos ir tuomi atlikti musų pareigas labui organizacijos ir musų demokratinės visuomenės. Pereitų metų musų darbuotės vaisiai davė vilties ir sukėlė pas mus Sandariečius didelio gero upo darbuotis sekančiam mete. Po šio Seimo įvykus tuloms permainoms ALTS. Centro valdyboj, kurią mes savo referandumu pastatėme ir Seime patvirtinome, galime tikėtis, kad šį musų Centro valdyba dirbs su atsidavimu musų organizacijos labui, kaip tai darė buvusi valdyba. Bet mes visi Sandariečiai kiekvienoj kolionijoj taipgi padarykime naujus prižadus pagelbėti musų Centro valdybai veikti ir visi kaip vienas ranką padavę vienas kitam, žengkime toliau musų organizatyviame darbe.

Šis ALTS. 11-tas Seimas yra nutaręs steigti ALTS. nuosavą namą ir tam jau Seime buvo sutvertas fondas per iniciatyvą musų buvusio gerb. Prezidento Jono Liuto, su kapitalu $200.00, kurios suaukavo pavieniai musų organizacijos nariai ir kuopos. Tiesa, nutarimas geras ir pradžia yra graži siekiamo ideało, tačiau mes žinome, kad namas organizacijai nemažai pinigų reikalauja. Kad įvykinti šį Seimo nutarimą, mes Sandariečiai turime visi šiuom reikalu susidomėti ir podaryti įvairių sugestijų tame reikale savo Centro valdybai, kuriai yra palikta šitas didelis ir labai svarbus darbas atlikti. Be abėjo, kad Centro valdyba iš savo pusės stengsis padaryti visas galimas pastangas, kad Namo steigimo reikalus pastatyti pirmon eilėn visų kitų reikalų, bet čia reikia harmonijos ir solidariško darbo visų Sandariečių, idant pasiekus tą musų brangų idealą — įsteigimą savo namo.

Jeigu pas ums visus rasis noro ir pasiaukavimo šiam idealui tiek, kiek pas mus gerb. Ex-Prezidentą p. Liutą, tai neabejotina, kad mes su metų laiku arba su daugiausiai pora metų pasieksime savo idealo — nuosavo namo. Iš išsireiškimų tulų musų draugų Seime ir dar ankščiaus namo steigimo reikale, reikia pasakyti, kad turime daugelį musų gerb. draugų Sandariečių, kurie pasižada visoms galimybėms remti namo steigimo reikalą.

Namo Steigimui aukos.

ALTS. 11-tame Seime Namo Steigimo Fondan aukavo sekančias sumas pinigų pirmutiniai musų draugai: Jonas Liutas, iš New Yorko $50.00, Pranas Pikšris, iš Pittsburgh, Pa. $50.00, Adv. N. Rastenis, iš Baltimore, Md. $25.00 ir visa eilė kitų draugų ir kuopų suaukavo viso $200.00 kaipo iniciatoriai bei rėmėjai. Be abejo, rasis ir daugiau gerų tėvynainių šiame reikale.

Išnaudokime vasaros sezoną namo reikalams.

Prašau visas kuopas ir visus ALTS. Apskričius, idant vasaros laiku visur padarytumėte pastangų įvairiomis ekskursijoms ir piknikams išvažiavimams su tikslu padaryti veikimą ir tinkamą sumą pinigų dėl steigiamo namo. Gerb. kuopos ir apskričiai, šiame reikale galite labai daug veikti ir pasisekimų turėti. Padarykime pastangų visokiais budais sukėlimui reikalingą kapitalą namo steigimo reikalui.

ALTS. Centro Sekr. V. M. Č.

Vienuoliktajam Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Seimui
CLEVELANDE,
Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos Kaune

Pasveikinimas.

Broliai ir Seserys!

Metai praėjo ir vėl Jus susirinkote Clevelande, kad bendrai aptarus savo partijos vyriausius tikslus ir jos tolimesnį veikimą Praužė nepaliaujamos kovos metai. Ir šio Jusų Seimo aky vaizdoje mes turime konstatuoti neabejotiną pasaulinės reakcijos įsivyravimą.

Jus irmes esame gilųs demokratai; Jus ir mes — darbo žmonių reikalų užtarėjai

Jus šiandien darote savo eilių peržvalgą; Jus šiandien apskaitote demokratybei sustiprinti galvosite apie tolimesnius tam tikslui pasiekti žygius.

Ir tai darydami Jus negalite praeiti pro šalį vis augančios ir augančios visur reakcijos. Ypač, skaudžiai turi susirupinti tos reakcijos kilimas musų tėvynėje Lietuvoje.

Musų graži ir turtinga žemelė, musų prabočių bočių ir musų pačių brolių ir seserų krauju ir prakaitu apšlakstyta amžinoje kovoje beveik prieš visą pasaulį už tautos ir tėvynės nepriklausomybę, Lietuva šiandien tartum mažutė salelė juodųjų apsiputojusių reakcijos bangų iš visų pusių nuolat ir nuolat užliejama. Siautė komunizmo - bolševizmo bangos, ir jau rodėsi nuplaus mus su visa musų žemele ir paskandins mus rusų bolševizmo okeane. Bet stiprios Lietuvos jaunuolių krutinės atlaikė tą baisią bolševizmo audrą. Ir pradėjo po biskį blaivytis Lietuvos dangus ir pradėjo tekėti mums laisvės graži saulutė. Manome, atsikvėpsime, sustiprėsime ir gražiai atstatysime apgriautą musų tėvynę.

Bet, štai vėl iš antros pusės, iš juodo Romos internacionalo paputė dar baisesnis reakcijos vėjas. Apsiniaukė Lietuvos dangus. Tamsu, baisu ir klaiku pasidarė Lietuvoj. Juodos sutonos, juodos letenos skraido po visą musų kraštą ir tartum juodu mirties uždangalu dengia visą Lietuvą nuo pasaulio šviesos ir saulės šilimos. Netekusioj saulės Lietuvoj visa galybė ima vysti ir nykti. Visur, kur bepradedąs buvo jau atsigauti laisvas laisvos tautos gyvenimas, paputė mirties šmėkla. Vietoj mokyklų, liaudies universitetų, liaudies namų, gražių ukių — vienuolės, vienuoliai, vienuoiynų niurųs rumai ir bokštai, kalėjimai, sulužusios bakužės, išblyškę apdriskę sodiečiai, paniurę miestelėnai.

Ir priešais įsiutusius Romos-tarnus - klerikalus glaudžia savo eiles Lietuvos demokratija— liaudis su Valstiečių Liaudininkų Sąjunga priešakyj, nenusimindama klerikalų laikina pergale, o pasitikėdama savo liaudies galia ištverme ir pasiryžimu atlaikyti Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę ir prieš šitą juodojo Romos internacionolo įsiutusią bangą, Lietuvos liaudis — tas demokratijos pamatas — atlaikė netiek visokių bangų, kurios gręsė galutinai užlieti Lietuvą: kryžiuočiai, lenkai, jezuitai, rusai, bolševikai. Atlaikys Lietuvos liaudis ir dabartinių Romos jezuitų siautimą.

Lietuvos demokratija sunkiausiomis valandomis nenusimena, neišleidžia kovos ginklo iš savo rankų ir tolei neišleis jo, kolei juodoji reakcija nebus galutinai nugalėta, kolei Lietuvoje neužviešpataus tikrai demokratinga tvarka.

Bet ir musų jėgos nebegalinės. Ir mums, liaudininkams, reikalinga parama ir paspirtis.

Jus broliai ir seserys Sandariečiai, laisvos demokratingos šalies gyventojai; Jus geriaus negu kas kitas suprantate demokratybės visus malonumus ir gerumus;Jus per tai tą laisvę ir demokratybę ir branginti mokate; Jus tat, laisvosios šalies gyventojai, pakelkit per šį savo Seimą savo galingą balsą laisvės ir demokatybės apgynimui; Jus broliai ir sesrys, Sandariečiai ištieskite mums, Jusų vienminčiams, savo stiprų delną ir stokite drauge su mumis, petįs į petį, kovai su juoduoju Romos internacionalu — klerikalais.

Musų idealai skaistųs. Mes kovotojai už tiesą, už teisybę, už žmonių šviesią gerovę, už jųdvasios laisvę.

Mes tat neabejotinai tą kovą turime laimėti ir laimėsime. Jusų, broliai ir sesrys Sandariečiai, šis Seimas — tai vienas iš etapų, kuris tą musų bendrą laimėjimą pagreitinti turi.

Tatgi, pirmyn, už Lietuvos liaudies laisvę, už Lietuvos demokratingą sutvarkymą.

Šalin didžiausieji Lietuvos reakcininkai — juodasai Romos ir raudonasai komunizmo internacionalai.

Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Centro Komitetas.

M. Sleževičius,
B. Žygelis,
J. Strimaitis,
J. Lapinskas,
J. Makauskis.

CAMBRIDGE, MASS.

A. L. T. Sandaros 9 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks pėtnyčioj, birželio 12 d., 7:30 val. vak. po numeriu 875 Cambridge st., Cambridge. Visi nariai ir narės privalote butinai buti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti.

Rašt. **V. A. Visminas.**

ALTS. 11-tos Seimas ir Įspudžiai.

Clevelandiečių malonus sutikimas ALTS. Seimo Atstovus ir svečius paliks nepamirštinas.

ALTS. 11-tas Seimas, kuris buvo Clevelande geg. 28, 29 ir 30 dd. š. m. paliko labai gerą įspudį visuose Seime balyvavusiuose atstovuose. Seimo prirengimas begalo buvo gražus, Ypatingai Seimo vakarų programas darė gražų įspudį. Geg. 28 d. vakare buvo parengta Seimo atstovams ir svečiams vakarienė, kurioje dalyvavo apie šimtas žmonių Seimo atstovai ir vietiniai - Clevelandiečiai inteligentai bei veikėjai. Vakarienės Toastmasteriu buvo visiems gerai žinomas musų veikėjas "Dirvos" red. K. S. Karpavičius, jis taipgi ir programą vedė laike vakarienės.

Programą išpildė vietos solistai.

Koncertinę dalį pragramo išpildė p-lė Julė Baltrukoniutė, p. Bendorius, daininkai - solistai. Smuiką griežė p .N. Vilkelis. Pianu akompanavo solistams p-lė Jankauskaitė. Solistai labai sekmingai žavėjo svečius. p-lė J. Baltrukoniutė, tikra žvaigždutė, jos malonus ir gražus balselis bei malonios parinktinos dainelės žavėte žavėjo svečius. Jinai po kelis kartus turėjo atkartoti dainavimą. Taipgi ir kiti visi programo artistai gavo didelius aplodismentus.

Antrame Seimo vakare, geg. 29 d. buvo prakalbos.

Prakalbose taipgi buvo pusėtinai žmonių susirinkę pasiklausyti žymių kalbėtojų. Kalbėjo ALTS. Centro Naujas Prezidentas Dr. K. Drangelis, Ex - Pol. Iždo Prezidentas, Adv. S. Kodis, A. B. Strimaitis, S. Valančnus. Visų kalbos buvo įdomios.

Trečias Seimo vakaras Dzimdzi-Drimdzi Vodevilius.

Geg. 30 d. vakare pabagoj Seimo, Lietuvos artistai ir vietos solistai dalyvavo vakaro programe. Vodevilių lošė gerai žinomi ir mylimi Lietuvos artistai Dzimdzi - Drimdzi, kurių lošimas ir naujos dainos labai publikai patiko ir iššaukė didelių aploidsmentų.

Solistai p-lė J. Baltrukoniutė, p. Bendorius ir smuikininkas p. N. Vilkelis. Pianu akompanavo p-lė Jankauskaitė. Pastarasis vakaras daugiausia gražaus įspudžio padarė. Po programo buvo šokiai iki vėlam vakarui. Reikia pasigerėti Clevelando Sandariečių darbštumu surengime tokių gražių programų A.L.T.S. 11-tam Seimui.

Clevelandiečių svietingumas.

Nedėlioj, gegužės 31 d. pas pp. Baltrukonius, suvažiavo burelis Seime dalyvavusių atstovų ir svečių paviešėti. Dalyvavo Chicagiečių Dr. K. Drangelis su žmona, p-lė Bernotaitė, p. Gasiunas: Clevelandiečiai: pp. K. S. Karpavičiai, pp. Žiuriai, p. A. Žukas, Lapė, Michelis ir p-lė Grigaitė. Bostoniečiai: V. M. Čekanauskas ir Matas Biekša. Lietuvos Kauniečiai: Dzimdzi-Drimdzi artistai Vanagaitis, Olšauskas, Dineika ir L. V. L. Įgalt. p. Jonas Makauskis. p-lė Akelaitytė iš Pittsburgh, Pa.

Visi svečiai ir Seimo atstovai viešėdami pas pp. Baltrukonius turėjo labai gerus laikus gražioje Baltrukonių viloje, kas svarbiausia, kad šiame burelyje svečių, buvo žymių musų talentuotų inteligentų muzikų k. t. kompozitorius Vanagaitis, p-nia Žiurienė, kurie savo gabumais muzikoje svečius linksmino garsiais piano akordais, o dainininkai ir dainininkės maloniomis dainomis žavėjo. Tas viskas daro nepamirštinus įspudžius A. L. T. S. 11-to Se-mo ir podraug Clevelandiečių svietingumą bei vaišes.

Šis Clevelandiečių pasirengimas sutikti Seimo svečius paliko gražų įspudį ir neabejotina, kad už metų kitų, Sandaros Seimas lengvai bus nuskirtas į Clevelandą, nes įspudžiai šio Seimo padarė daug simpatijos Clevelandiečiams ir pats miestas, kuriame yra visokių patogumų konvencijoms duoda galimybės manyti, kad atety Seimui į Clevelandą nesipriešins nei vienas šį metą ALTS. Seime buvęs atstovas. ALTS. 10-tame Seime Worcester, Mass. 1924 m. buvo pasipriešinimų Seimui laikyti Clevelande.

Kitas arba 12-tas ALTS. Seimas bus Brooklyn, N. Y. Chicagos Sandariečiai darė pastangų ALTS. Seimą patraukti į Chicagą, bet esant rytiečių pasipriešinimui, Chicagiečiai nusileido su ta išlyga, kad jiems butų leista turėti ALTS 13-tą Seimą Chisagoj.

Specialis korespondentas.

DIDELIS "AUŠRELĖS" PIKNIKAS.

Birželio 14 d., ateinantį nedėldienį "Aušrelė" turės didelį pikniką p. Keblinsko ukyje, Worcester, Mass. Worcesterio ir apielinkės lietuviai kviečiami atsilankyti ir susipažinti su "Aušrelės" jaunimu.

Worcesterio lietuvis.

Piknikas!

Rengia Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 12-ta kuopa.

NEDĖLIOJE, BIRŽELIO-JUNE 14 D., 1925

Pradžia 10-tą val ryto.

Lietuvių Tautiškam Parke,

Methuen, Mass. — Tarpe Lowell ir Lawrence.

Rengėjai užprašo visus Lawrence'o ir apylinkės lietuvius: senus jaunus, didelius ir mažus atlankyti šį pikniką ir pasigrožėti visomis suteiktomis malonybėmis.

Bus prakalbos apie įvairius musų gyvenimo reikalus.

Kalbės iš Bostono **V. M. ČEKANAUSKAS** ir **K. J. PAULAUSKAS.**

Taipgi bus dainų, žaislų, irvisokių zabovų. Parengta lietuviški užkandžiai ir gėrimai. Bus tikri lietuviški muzikantai, griež lietuviškus šokius ir žaislus

Pasidžiaugsite visi gražia vieta ir užsiganėdinsite Sandaros narių surengtais visais patogumais ir dovanomis. Sandaros nariai dirba musų visus tautiškus darbus, taigi visi lietuviai paremkite jų darbus ir atsilankykite.

žanga tik dešimtukas. **Kviečia Rengėjai.**

Knygos Žmonių Mokslas, Skaitykite Jas.

PASIRINKITE ŠIAS KNYGAS SKAITYTI VASAROS LAIKU UŽ PIGIĄ KAINĄ.

Perkant šias visas knygas rinkos kaina mokėti $12.75. Bet prisiųsdamas šį skelbimą ir $8.50 sutaupai $4.25.

LIETUVOS ĮSTATYMAI, Knyga turi 1031 puslapių audekliniais apdarais 6X9 Formato sutaisyta teisininko A. Merkis, suredaguota Vyriausio Tribunolo Pirmininko A. KRIŠČIUKAITIS, Kaina $1.50

LYTIES MOKSLAS, Knyga turi 394 puslapių, parašė Dr. J. A. KARALIUS, M. D., 6X9 Formato skuriniais gerais apdarais, šaltinis žinių lyties ir sveikatos srityje, su paveikslais iliustracijoms, Kaina $6.00

KANDIDAS, Knyga turi 170 puslapių gražiausios pasakos su pamokinimais. Vertė KAROLIS VAIRAS, Kaina $1.00

KELIONĖ APLINK PASAULĮ per 80 dienų, labai gražios apysakos su daugybe paveikslų, kiekvienam patinka 6X9 formato, Kaina $1.00

ŽMOGAUS PAREIGOS, Knyga su 245 puslapių geros popieros, labai pamokinanti, 6X9 formato, kaina tik $1.00

PAJUDINKIME VYRAI ŽEMĘ, labai gražųs skaitymai apysakos Knyga su 116 puslapių, labai gražios pasakos, Kaina tik ..... $.75

PALYDOVAS, Knyga su dviems žemlapiais Lietuvos ir Kauno Miesto, pilna informacijų apie įvairias valstybinias įstaigas ir šiaip visokių žinių, audekliniais apdarais ,Kaina $.75

POLITIŠKA EKONOMIJA, Labai svarbi moksliška knyga, Kaina ..... $.75

Užsisakyk visas šias knygas tuojaus, kas prisiųs Money orderį su šiuom skelbimų sutaupins $4.25. Pasinaud ok.

"SANDARA"
327 E STREET, SO. BOSTON, MASS.

Atsiminimai iš didžiojo karo.

Žemaičių Petras.

(Pabaiga.)

ir aš visus matysiu, nors nemalonu gulėti su dvokiančiu lavonu, bet ką padarysi, manau, gal greit ir pats kam nors dvoksiu. Tiek to, kentėsiu visą dieną; o čia šalta, vos gali kęsti žmogus. Nesikrutinu ir žiuriu — tiesiai kur čia pamatysiu vokiečius, visur pilka, niekas niekur nesirodo, manau kliuvau vokiečiams į pat nagus.

Kaip numiręs išgulėjau visą dieną ir tik pora vokiečių su kiveriais mačiau pasirodžius daugiau nieko. Užėjus nakčiai grįžtu pilvu šliaudždamas atgal. Manau vėl susitiksiu tuos vokiečius, nes jie taipgi buvo žvalgyboj, butų geras padarymas juos suėmus — tuoj gaučiau ketvirto laipsnio šv. Jurgio kryžių — ne dėl kryžiaus aš čia kariaunu — rodos su manim šliaužia nukauiš prievartos. Šliaužiu ir vis man nukautasis, šalia kurio visą dieną gulėjau, o dvokiantis kvapas tebėra. Kitų savo draugų nebematau ir nebesigirdi jų, matomai kliuvo vokiečiams į nagus. Apyaušry radausi savo apkasuose, bet vokiečių nesutikau atgal einant.

Perdaviau savo vyresniajam puskarininkui šios nakties žvalgybos eigą gavęs žodžiu mažą pagyrimą vėl užėmiau apkasus. Mintys pasikeldamos laksto per visą karo lauką, nuskrenda į tėvynę kame rodos ir matai gyvai savo krašto nukamuotus žmonelius, viskas vaizdojasi, matau girias, žaliasias lankas, numintus takelius ir daugybę savo krašto vaizdų. Bent kiek mintimis pagyvenus tėvynėj, tuoj pakyla keršto mintis, kurių priežasčia priseina tiek daug vargtikentėti.

Pridavė daug šovinių, atvežė truputį valgio, pribuvo daugybė kareivių — prisirengėme ateinančią naktį priešą pulti. Kuopos vadas įsakė man butį prisirengusiam eiti pirmyn ir kaipo buvusiam žvalgyboj vesti tinkamais keliais, kad daugiau sumušus priešą. Vienas kitą ramindami laukiame tos valandos, kuomet priseis eiti.

Mirtinas mušis.

"Pirmyn iš apkasų!" pasipylė pilkieji kareiviai it putpelės laukuose. Ir tekini bėgame, ir palengva einame šautuvus sutaisę šauti. Tik kaip pradės iš dviejų pusių į mus pliekti kryžiavu šaudymu, tiesiog nebenusimaname nė iš kurios pusės, Rodos iš visur trata.

Vokiečiai apsupo mus, ant tiek arti buvo prisileidę, kad paskui jau jiems lengviau paliko mus skinti: Vis einame pirmyn šaudydami. Vienas virto mano draugas, kitas, trečias, tiesiog tik vienas po kito vyrai it ąžuolai virsta. Pilnas laukas primuštų, verksmo-dejavimo nebesigirdi iš to didelio šaudymo. Einu šaudydamas, manau, kad kaip nors pasiekus tuos vokiečius, nušausiu kelis išsyk, taip pikta pasidarė. Kulipkos it bitės zvimbia. Kanuolių užimas rodos žemė plyšta. Staiga priešo šaudymas nutilo, jau nuvektas paėmė džiagsmas. Pradėjo kilti kokie tai dumai "nuodų gazai!" tuoj sugulėme. Sušlapinęs skaulę užsirišau visą veidą, mažoj dobelėj įkritęs guliu. Trošku, ot jau jau rodos paskutinę minutę gyvenu ir tuoj užtrokšiu. Vieni bangomis praėjo, kiti daugiau nesimato. Pakeliu galvą, žvalgaus visa eilė negyvų pajuodusių nutroškusių kareivių guli, niekas nejuda. Atsigavęs paslinkau prie artimojo draugo, — gi visas pajuodęs, akys ant kaktos iššokusios, visas liežuvis išvarytas, mane šiurpulys paėmė, o toks gražus buvo vaikinas, daug žmonijai žadėjo padėti. Štai išjuokiamai baigtas jam gyvenimas. Tuojau pribuvo daugiau paspirties ir vėl pirmyn einame. Prasidėjo karštas mušis. Puft vokiečių kanuolės šovinys į mus kareivius. Šmėštelėjo pro akis kareivio galva, o aš pasijutau žemėmis apipiltas ir priblokštas. Iš užpakalio einantieji sanitarai atkasė mane, jaučios tvirtu ir vėl bėgu su kerštu atkeršyti, už taip nuožmų žmonių žudymą. Visas dangus paraudo — rusai žegnojasi ir šaudo. Iš paskutinių jėgų susiėmę vokiečius nuvijome. Tiek daug gyvasčių padėjo, sužeidė, tiek nekaltai kraujo pralėjo užkariavome vieną balą ir mažą kalnelį, kurio pakalnėje pasidarėme apkasus. Paėmėme 10 vokiečių sveikų nelaisvėn ir keturis sužeistus, tai visas karo grobis.

Atėjo šaltoji žiema, o mes vaikštinėjame, mušamės veik pusbasi — kiaurais batais — nuplyšę švarkai. Kenčiame didžiausią skurdą. Per žiemą tęsiasi nedideli susirėmimai. Laikas nuo laiko pakeisdavo bent savaitei neva atilsiui, bet užpakaly apkasų atsargos vietoj daugiau mus vargindavo mokinimů. Netiek mus mokindavo kaip reikia kariauti, bet daugiausia visokių garbės atsidavimų. Kiaurą žiemą puvome, šalome, sargyboje merdėjome. Atėjo pavasaris. Taip malonu. Taip gražu. Gamta nors kraujo nulaistyta, nuteriota, bet vistiek puošiasi savo žaliumynais. Berželiai skleidžia lapelius, ant kranto apkasų auga jaunos žolelės, rodos sveikina mus žemę dvokiančius sutvėrimus.

Tik nesigirdi linksmųjų paukštelių giesmininkų. Taip gražu butų, saulutė, nors verkiančiai atrodo žiuri vis linksmiau. Taip noriasi gyventi; rodos pasikeltum aukštyn atsiskirtum nuo to taip nelaimingo žemės gyvenimo. Pats gražumas, pati jaunystė — tik gyventi, o čia priseina ją palydėti kraujuose, varge, punant.

Su pavasario atėjimu laukėme ir karės pabaigos, bet kur tau. Tik spėjo nudžiuti, kaip vokiečiai puolė. Prasidėjo mušiai, iš pradžių dar laikėmės, pajutome, jog jau iš visų pusių apsupti priešo esame, nelaisvėn nesinoriasi pasiduoti.

Atgal bėgti palikome taip brangiai užkariautą kalnelį, pelke vien atsiminimas liko. Visi išsklydę it viščiukai bėgame. Iš užpakalio vokiečiai vejasi šaudydami. Raitelių burys nujojo greičiausiu smarkumu mums kelią praskinti. Vienur rusų kanuolės sudaužytos, kitur visa virtuvė apversta, o jau tų negyvų kareivių primušta aibės. Bėgu per kunus, žiuriu arklys guli pusiau gyvis, šale jo draugas raitelis nukautas, o arklys nori atsikelti ir negali. žiuri į mane, apėjau, apžiurėjau, taip to žirgo gaila pasidarė, norėjau pagelbą suteikti, bet negalėjau. Atsisveikinęs einu sau, arklys galvą pakėlęs pažiurėjo, atsiduso ir ant žemės galvą padėjo — nelaimingas gyvulėlis. Tik švinkšt: šovė, man lyg su botagu kas butų per abi koji kirtęs perbloškė, skausmas perėjo, ėmiau greitai bėgti. Buta vokiečių linijos perkirtimas. Gerą plotą bėgau ir pergriuvau, pajutau, kad mano kojos abi peršautos, pilni batai kraujo. Nebegaliu paeiti. Kad nekliuvus į priešo nelaisvę, šliaužiu pilvu galų gale visai nusilpau. Dėja, sanitarų nėra. Ant laimės bėgantis abazas paėmė mane ir atvežė į karo lauko ligoninę. Daugybė sužeistų: kas be kojos, kas be rankų, kitam šonas visai išmuštas vos kviepuoja: šauksmas, dėjavimas neišpasakytas, kitas taip sunkiai sudaužytas, kad net šaukia: "Dieve! kam mane sutvėrei, už keno nuodėmes aš kenčiu? Siųsk greičiau mirtį! Draugai, pribaigkite mane!" Tai žiurėk vaitojas jau miršta: vienas čia pat laidoja į duobes po kelius tik popas pašlaksto vandeniu, kitus toliau veža. Man gi batų negali nutraukti, prisėjo aulus piauti per pus. Gydytojas suskirstė, kas čia pasiliks gydymui, kas vežamas toliau. Aš kaip tik likau nuskirtas važiuoti toliau, stokai vežimų, paliko didelį burį sužeistų, kuriuos ketino už trejų dienų atvykti paimti. Rodos laimingesnis tapau sužeistų, manau kol išgysių karė baigsis, ne tik aš vienas, bet ir visi tą patį galvojo. Lyg baigę mirties mušį su nekantrumu laukėme atvažiuojant vežimų, o čia vis didelė baimė ima, kad tik vokiečiai neužkluptų, tai visus ligonis išmuš. Lyg sakyte kas sakė, jog priešas mus apsupo, nes nieko iš musų pusės nesimatė, kad eitų priešą turėti, bet vis bėgo.

Nelaisvėj.

Sugulėme visi ligonys, manau greičiau laikas praeis, kol pas mus atvažiuos toliau vežti. Lyg koks vėsulas praužė pro musų baraką. Išgirdau, jog du gydytoju išsigandę kalba tyliai: vokiečiai, vokiečiai užėjo, jau mes jų rankose. Truputį apšaudė apie barakus, mes visi ligonys sukilome. Suvirto vokiečiai barakan, tuoj gydytojus suėmė ir išgabeno. Už valandos, kurie svei kesni kareiviai, kaip buvo apsivilkę pusnogius sudėjo į vežimus tame tarpe ir aš pakliuvau, išbugdeno Vokietijon. Atvežė į nelaisvių liogerius, suvarė lauke pastatytos be sienų palapinės pastogėn, tai esą nelaisvių ligoninė. Daug vežant kely mirė. Čia didžiausias armijas rusų radome. Tuoj mums pradėjo pasakoti visokias nelaisvių gyvenimo baisenybes. Gulime vieną dieną, gulime antrą dieną, o mums jokios pagalbos nėra. Kaip buvome apsitaisę, taip ir gulime, čia kartais pakyla didelis vėjas, lietus kiaurai lija. Pradėjo mirti, niekas jų nežiiuri, išmirė per vieną dieną 12 žmonių, tai tuolaik atėjo tie patys nelaisviai po vokiečių priežiura ten pat suvertė į duobę, kalkėmis apipylę užkasė ir vėl mes apleisti. Ketvirtoj dienoj atnešė mums iš šiaudų išvirtos arbatos ir po mažą su piuvenom maišytos duonos šmotelį, — valgau rodos velykų pyrago gavęs, o čia peralkęs. Kiti staiga užvalgę, tuoj mirė, manau bus užduota, bet ne. Atėjo gydytojas, apžiurėjęs pasakė, jog reikės duoti kas dien po mažą puodelį kavos ir ¼ duonos be piuvenų.

Mane ir dar du draugu užrašė į kitą su sienomis baraką, nors ten irgi nemandriau radome. Tik pradėjo po truputį gydyti, valgis tas pats, ant žemės guoliai iš sutrintų šiaudų ir skiedrų padaryti. Kiekvieną dieną po 10-20 žmonių miršta, netik iš ligoninės, bet kurie laikomi sveikais taipgi mršta. Šiaip taip kojos mano užgijo, tuoj išvarė ir patalpino į taip vadinamą sveikųjų barką. Davė mediniais padais klumpes su didele juoda juosta nugaroj, pilką švarką ir kryžius vidury išmuštas. Barakas gyvai supuvusiu lavonu dvokia, visi veik sutinę, o čia darbas sunkiausis: akmenis kasti, lentas nešioti, balkius ritinėti ir daug visokių kitų sunkių darbų. Kitas vos tik paeina iš to silpnumo, tuoj su palka gauna į nugarą, mažiausias nusidėjimas nors iš nenoro, tuoj muša veik iki mirties, net ne vienas iš porykščių mirė ir be jokio gailisčio mirusį budeliai laidoja. Kitą nežinia už ką, berods, kam neatsiprašęs užsidegė iš samanų pypkę, prie stulpo pririšo kabot it Kristaus pasekėjas, dar to neužtenka, palkomis aptvatija gerai, vakare nuima, žmogus tuoj miršta. Vakare šilto vandens užgėrę sugulame, žiurėk rytą šale savęs rasi jau nebegyvą ištinusį draugą begulinti.

Žiurėk kitas su didžiausia plytų kuprinę stovi veik visą dieną, ne vienas nuotikis buvo, jog išvirto ir negyvas. Tas jiems džiaugsmą davė. Maniau, jog vokiečiai kulturingi, moka tinkamai su nelaisviais elgtis, bet visai antraip, pikčiau elgėsi, negu laukiniai žmonės. Tiesiog patys gyvus varyte varė į kapus. Mušo be jokio pasigailėjimo, badu marino. Manau savy, jog mes nelaimingieji esame visai paneikti tų pačių žmonių, rodos jog pas mus jau nėra jokios nuovokos, jokių jausmų. Tiesiog gyvi žmonių pavidalo neprieštaraujanti stulpai buvome.

Pradėjo rašinėti į laukų darbus, aš pirmutinis užsirašiau, ant rytojaus išvarė už 15 kilometrų pėščių į vieno generolo dvarą. Na, manau laimingas busiu, iš ten jau manęs nebeiškrapštys. Atvarė, tuoj vienus į akėčias užkinkė, kitus į drapakus, ir kitokias mašinas vietoj arklių, ir jau akėjome dvarus. Mes keturi tampome geležines akėčias po visus daržus, kur daug grumstuota žemė užkrauna akmenų, arba net paskui mus vaikštinėjąs su palka vokietys storpilvis užsilipa — nemurmėk trauk, nes gausi su palka, kad tuoj dušią atiduosi. O valgis, tai pikčiau gyvuliškas: paleis nuo darbo, suvaro į daržinę, ten kur musų gulykla, pritaiso su lupenomis, truputį miltų, piuvenų tokią košę ir mes apsėdę tą medinį lovį su šaukštais kabiname, duona taip gi su piuvenomis ir ¼ dienai, tai tik pietus tokie budavo, o pusryčius, vakarienę, juodą nesaldytą neva kavą duodavo. Kalbėtis tarpu savęs dieną negalima, tai vakare, nors nuilsę, pasidaliname mintimis, jog daug geriau buti karės lauke. Visą vasarą praleidome , po sunkiųjų darbų vėl atgal į tuos nelaimės barakus. Kiek palikau, tiek jau nebradau, daug mirusių.

Pusnogiai kenčiame visą žiemą,nors daug sušalo. Dar turiu pasakyti, kuomet mes laukuose dirbome, tai į mus lyg į kokius žvėris žiurėjo, net kitur spiaudė ant mus. Vieną gražią dieną išgirdome, jog mes galėsime kas sau važiuoti, tiesiog nežinojome nė kas daryti, nors silpni, bet visvien šokinėjome, nė tų palkų jau nebijojome. Sutaisę kokį 30-40 žmonių į vieną pusę susodino į vagonus pavežė iki rubežiaus ir paleido. Davažiavau iki Tauragės ir iš čia pėščias it koks prasikaltėlis keliauju į savo tėvynę. Taip rodos lengviau kviepuoti pasidarė. Atėjau iki buvusio rubežiaus, taip sunku eiti, kad vos kojas panešu, bet manau iš kur tas džiaugsmas ir toji laimė, kad mus paleido, pasirodo, jog vokiečiuos pasidarė revoliucija, tai mus iš tų mirties kankinančių žabangų išleido.

Vieno kito žmogelio Tauragėj paprašiau iki šiaulių pinigų, geraširdžiai sumetė po kelias markes, nupirkęs biletą atvažiavau į Šiaulius. Dieve tu mano! Nieko nebėra, miesto vieni griuvėsiai,žmoneliai rusiuose gyvena, viena senoji it karalienė stovi liudėdama padarytų nedoro žmogaus aukų. Eisiu į namus Tėvynės meilės įkvėptas, rodos mane nešte neša. Einu ir matau karo pėdsakus: laukai dirvonoja, vien tik ugniaspalvės aguonėlės po laukus blinksi, raudonuoja. Duobių dobelės, apkasų apkasai, visi laukai ir miškai išrausti. Kiek tų kapų kapelių, kuriuose ilsiasi visai nekaltai galvas padėję nežinia iš kur atkeliavę suneliai, gal motinėlės laukia — bet veltui. Pastatyti nors menki mediniai kryželiai, o kiek nesurasta, kiek laukuose bei pelkėse guli, nesuskaitomą daugybė. Ištisų kaimų sodybos vien tik griuvėsiai žmoneliai suvargę, laukai nualinti, nėra kas jiems už tą skriaudą beatlygintų. Kur tos Dievo laimingos į dangų šaukiančios vargdienių žmonelių karštos maldos, kur tie kunigų raginimų ir daug pažadantieji pamokslai, priesaikos, tikrai tėvynei ir karaliui tarnauti? Vien tik akla tuštybė buvo. Kas priglaus karėj nustojusių sveikatos bei netekusius rankų-kojų? Sėdžiu ant sudegintos bakužės pamatų ir galvoju. — Jog tiek vargta, tiek kentėta, ir štai ant nusilpusio kuno išjuokiančiai pasiųtas nuplyšęs švarkas užvilktas ir nuplyšusios klumpės užmautos, — še tau man gyvam likusiam karo užmokėsnis, o kas priglaus tuos našlaičius, kurių tėvelis nekaltai gyvastį palydėjo???

Perbėgo mintys per galvą, aplankiau nors mintimis mirusius nelaisvėje draugus ir kartu kariavusius kare žuvusius, visas visas krauju aplaistytas vietas ir visas jų užmokėsnis! O gyviems priseina nuteriotą tėvynės žemę iš naujo tvarkyti, nors ir silpni budami.

It vėsulas praužė, išnyko, vien tik atsiminimai paliko.

Odė.

Nun ėmęs į rankas skambiąją lyrą;
Giedosių kilnų Himną gamtos —
Nuo trykštančio džiaugsmo šaltinio tyro —
Ramesnė krutinė vaitos.

Kaip saulę aidus lydėsių —
Lai tamsius kampus, kad spinduliais šviečia,
Gyvendamas pavargęs kada atsilsėsių —
Priglausiu galvą jei žemė kviečia.

Jei audros lanko, — tai vėjo dvelkimas;
Atneš man kvapsnius malonius gėlių,
Bet lyros stygų saulėtas žaidimas —
Žvaigždėtą viltį puoš einant keliu.....

P. Erunas.

Pasaulis.

Sonetas.

Pasaulis be galo žvagždynais nusėtas —
Amžini keliai vingiuoti tuno;
Kiek Himnų išlieta, dėl buvio kalbėta,
Bet už amžiaus vartų uždanga buna.

Pasaulis švitėja praamžiams gieda —
Amžiai banguoja pro likimų šalį,
Nors skina dalgelis gyvasties žiedus,
Bet kilnios sielos daug dar ko gali.

Ką dar drebėti — žmogus galiunas!
Jei mirtis ir skina — gėdula valdo —
Kol gyvasties stygos skamba — didžiunas...

Raminies ir kalbi, prie gamtos su malda,
Sveikini saulę, o žvaigždžiųdaugumos, —
Viltis tik puošia ateitį kalba.

P. Erunas.

Prie kapų.

Sonetas.

Gėdulos kapuos, kad niurają naktį
Baigus dienelei — viltį užmigdė,
Per amžių griuvėsius čia teko nukakti
O širdies stygos, kad smuikas pravirgdė.

Užėjęs tamsus ir juodas likimas,
Kad dalgis pakirto pražydusius žiedus —
Ant kapo kryželiai tik atminimas,
Bet jau ir requem niekas negieda.

Šalta žemelė musų motutė,
Visus priglaudžia lygiai į kapą
Tylą ten amžiną kiti pajutę;
Nubarstė gėdulos kiekvienas po lapą —
Audra vėl kyla ir vėjas pučia
Ir amžiną knygą varto po lapą.

P. Erunas.

Nauji Leidiniai.

Kompozitorius A. Bačiulis jau išleido ir antrą numerį "Chorų Repertuaro". Šis leidinys talpina sekančias dainas:

Maironies "Pavasaris", Dausų Aro "Dainelę pinsiu", Liaudies "Očiačia, Opapa"; šios trys kompozicijos yra solistams. "Kas ten klykia?", nepažymėta keno, bet rodos bus Vienožinskio, duetas, ir Aurės Žvaigo "Sukilkite bangos", solas. Muzikoj nusimaną rokuoja, kad tai esą labai vykusiai apdirbti veikalai ir rekomenduoti lietuvių dainos mėgėjams.

Šio leidinio kaina 75 centai. Leidėjo adresas sekantis: Ant. Bačiulis, 421 Sixth str., So. Boston, Mass.

Patariame lietuviams atkreipti domės į šį musų jauną bandytoją — kompozitorių ir paremti jo pradėtą darbą. Muzikos rašytojų mes turime labai mažai, todėl mokėkime sutikti pasireiškiančias jėgas.

Mokytoja: —Jonuk, ale koks tavo veidas! Ką tu sakytum, jei ateičiau aš tokia purvina?

Vaikas: —Aš bučiau mandagus ir nieko tamstai nesakyčiau.

Kam aš vedžiau? žmogus žino ri mato daugiau, daug daugiau, kol jis nevedęs.

Buti atviram ir teisingam yra pavojinga.

Sakoma, kad ir bailiui, kai jis įsimyli, ateina į galvą aukštesnių minčių už tas, kurios jam įgimtos.

Redakcijos Atsakymai.

Stud. B. Simokaičiui. Kadangi Tamstą tą patį straipsnį esi pasiuntęs ir kitiems laikraščiams, tai mes jo negalėsime suvartoti. Dalyką trumpai pažymime.

SANDARA

"THE LEAGUE"
Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
Anthony A. Tulys
Editor.
V. M. Čekanauskas
Business Manager.
327 E Street, Boston 27, Mass.

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS
Savaitinis Laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
Prenumerata turi buti apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo.
Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50
" " Kanadoje ir kitur $3.00
Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Apžvalga.

SANDARIEČIŲ NAMAS.

Vienoliktasis Sandaros Seimas priėmė sumanymą statyti Sandarai namą. Sumanymas labai girtinas ir reikalingas įkunyti. Dabar palieka Sandariečiams energingai stoti į darbą, kad ilgai nevilkinus mes turėtumėm savo namą. O turėdami nuosavą namą, busime daug stipresni ir sekmingesni skleisti lietuviuose prakilnią savo idėją.

Kad darbas bus įvykintas, netenka daug abejoti, kuomet priešakyje musų garbingos organizacijos atsistojo tokie sumanųs, veiklųs ir daug reiškianti musų gyvenime Sandariečiai, kaip Dr. K. Drangelis, St. Mockus, V. M. Čekanauskas, A. Ivas, M. Biekša, Neviackas, Apšiega, Jankus, Ambraziejus, Levišauskas, kurie sudaro Centro valdybą. Jiems, be abejo, padės buvę Centro valdybos nariai ir drauge visi Sandariečiai, kuriems rupi savo partijos ir Lietuvos gerbuvis.

SANDARIEČIAI TRIUMFUOJA.

L.Pruseika per "Laisvę" rašo:

"1924 m. Sandariečiai triumfavo Pittsburge. Jeigu bus pavelyta pavartoti pačios buržuazijos nukaltą žodelį, tai bolševikų "šlavimas" prasidėjo kaip tik Pittsburge. Kiekviename" "Sandararos" num. tilpdavo ilgiausios linijos naujų Sandariečių pavardžių....."

Čionai p. Pruseika nors kartą pasakė teisybę. Taip, Sandariečiai triumfavo praeitais metais, triumfuoja dabar ir triumfuos ateityje. Jų skaičius pastebėtinai auga. Gerą idėją ir aukštus principus dabrininkai su laiku įvertina. Bet kairiųjų komunistų organui "Aidui" keistai atrodao tokia bolševikų vado kalba ir todėl jis šaukia:

"Ei! žioplas kukoriau, atsipeikėk- Tik paimk "Laisvės" ir "Vilnies" kone visus numerius už 1924 m. ir ten per juos suuosi, kad nuo šitų prismokų tavo čepsujis prastai dvokia. Juk per tuos du metu, tu ir visa "Laisvės" ir "Vilnies" klika, rėkėt, staugėt: "masės su mumis". O dabar tu rėkti jau pradėjai, kad masės Sandariečius "pasekė"."

Tai taip bolševikai "tituluojasi" vieni kitus, rustaudami vieni ant kitų, kad masės juos palieka ir eina prie Sandariečių.

VATIKANAS SANTIKIUS SU LIETUVA NUTRAUKĖ?

Keletas savaičių atgal, "Sandara" rašė, kad Vatikanas savo organe paskelbė, jog Lietuvos atstovas prie Vatikano nebėra persona grata. Lietuvoje tačiau tas vis dar slepiama. Ten lietuviai dar neturėjo oficialių žinių apie tą įvykį ir gegužės 15 d., nes tos dienos "Klaipėdos žinios" po aukščiau paduotų antgalviu rašo:

"Roma. 16 5. Dėl penktadienio rytą pranešto atšaukimo Lietuvos atstovo prie Vatikano "Osservatore Romano" (Vatikano organas) oficialiai pastebėti, kad iš popiežiaus politiškojo sekretoriato jau balandžio 30 d. dėl svarbių priežasčių buvę pranešta Lietuvos vyriausybei, jog jos atstovas prie šv. sosto nebepageidaumas asmuo."

REZOLIUCIJŲ NETALPINIMAS.

Bolševikų organas rašo, kad buk "Sandara" stojanti už dabartinę valdžią dėl to, kad ji nepatalpinusi vienos SLA. kuopos rezoliucijos prieš Lietuvos valdžią.

Mes turime pasakyti, kad tokia bolševikų logika nėra sveika. Netalpinimas vienos ar kitos rezoliulijos dar nereiškia pataikavimą esamasai valdžiai Lietuvoje. Viena rezoliucija prieš Lietuvos valdžią buvo netalpinta dėl to, kad buvo aiškiai matyta, jog ji yra pagimdyta bolševikų centre ir apsukriai pakišta vienai Susivienijimo kuopai.

Pavizdžiui, toj rezoliucijoje buvo reikalaujama, iš Lietuvos valdžios visuotino politinių kalinių paliuosavimo. Geras Lietuvos patriotas, suprantama, niekada negali pritarti tokiam reikalavimui. Pagaliaus ir yra nesąmonė reikalauti to, kas tikrai nebus išklausyta. Kaip galima reikalauti visuotino Lietuvos politinių kalnių paliuosavimo, kuomet mes žinome, kad dabar kalėjimuose yra lenkų šnipų, bei bolševikų agentų, kurie tikrai norėjo pasitarnauti Lenkijos bei Rusijos labui, planuodami galą Lietuvos valstybei?

Pagaliaus pažiurėkime kaip yra bolševikiškoj Rusijoje. Ten kalėjimai prikimšti politinių kalinių. Ten politiniai kaliniai žudomi valdžios. Tad kodėl Amerikos bolševikai, politinių kalinių "užtarytojai", nereikalauja rezoliucijoms iš sovietų "visuotino kalinių paliuosavimo"?

Sandariečiai ir šiaip geri Lietuvos patriotai privalėtų apsižiurėti ir neįsileisti į savo draugijas bolševikų su "gatavai iškeptomis" rezoliucijomis

NENORI "SAULĖS" VARDO.

Seneliui Paltanavičiui nepatiko, kad "Sandara" prilygino jo laikraštį prie "Saulės" gazietos. Girdi, "Amer. Liet." neesąs toks kaip 'Saulė", nes, esą per jo agitaciją išparduota už $130,000 Lietuvos paskolos bonų. Tai matote, kaip išmintingai tas senelis moka apginti savo laikraštį.

Nieko daugiaus nebereikia pridėti, kad dar kartą patvirtinus pirmiau padarytą "Sandaros" pareiškimą.

DAR DĖL KUNIGO JONAIČIO BYLOS.

Mes jau rašėme, kad Detroito lietuvių parapijos kun. Jonaitis turėjo sensacingą bylą užvedęs prieš vietinį biznierių, skųsdamas jį neva už juodrankiškumą. Tačiau skundėjas pralaimėjo bylą. "Naujienų" korespondentas tarp kit ko rašo apie minėtą bylą:

"Gerai visiems žinomas kunigas Jurgis F. Jonaitis, 8700 Longworth St., lietuvių šv. Petro parapijos klebonas (Rymo Katalikų kunigas) turėjo sensacingą bylą.

"Kun. Jonaitis traukė į teismą tulą lietuvį Austin (Aukštuoį) ir joj moterį dėl "extartion, — norėjimą iš jo išvilioti $1,000. Teisme paaiškėjo visa istorija ir kunigas Jonaitis bylą pralaimėjo.

"Lapkričio 22 d., 1924 metais įvyko duonkepio Miko Aleliuno vestuvės. Tenai buvo pusėtinas burelis svečių, kurių tarpe buvo Austin'ai ir kun. Jonaitis. Idant vestuvės butų linksmios ir svečiai ilgai jas atmintų, buvo ir lietuviški muzikantai ir gero rojaus skystimėlio pavilginti burnelei. Kun. Jonaitis buvęs pusėtinai įsilinksminęs ir daug šokęs su p. Aukštuoliene-Austin. Jo pasielgimu pasišlykštėjo svečiai, bet kad vestuvės ir kad kunigas, tai niekas nekreipė didelės domės į tai.Teisme, nors ir buvo liudininkai, bet jų apie vestuves nieko neklausinėjo.

"P-nia Austin aiškinosi, kad po tų vestuvių kun. Jonaitis telefonavo jai ir prašėsi leisti jam atsilankyti pas ją. Jos liudijimu, trečią dieną po tų vestuvių kun. Jonaitis atsilankė. Jos manymu buvę, kad čia nieko blogo, kaipo dvasiškos ypatos, paviešėjimas. Išeinant kunigui per sankrovą ri nieko joje nesant, kunigas ją prispaudė ir pabučiavo. Ji nustebusi pasakė: "Tai blogas dalykas". Kunigas nurodęs, kad tik baikos.

"Už dviejų ar trijų dienų kunigėlis vėl telefonavo ir klausė, ar nėra nieko namie. P-nia Austin prisiekė, kad kun. Jonaitis antru kartu visu smarkumu stengėsi ją suvilioti, — gauti lyties gėsi ją suvilioti, (? "Sand." Red.) Bet ji nepasidavė.

"Tretį kartą kun. Jonaitis atvažiavęs ir atsivežęs vyno ir kai užsigėrė, jam pasisekė užganėdinti savo lytiškus geismus. Jos liudijimu, tokių lytiškų susituokimų jam pavykę išgauti apie aštuonis ar devynis kartus.

"Kaimynai pastebėjo, kad kun. Jonaičio automobilius visada buna paliekamas bloko atstume nuo Austino namo. (Šį dalyką pats kunigas prispažino). Kartais jis palikdavo šešis septynis namus toliau, kitame bloke, ar da toliau.

"Vienas iš kaimynų žinodamas tai, suėjęs Austiną ir pasakė: "Jei tu nesidabosi, tai pas tave atsiras kunigiukų". Kai Austinas sužinojo daugiau sumanė pasergėti.

"Gruodžio 27 dieną, 1924, apie 11 val. ryte, Austinui pasitaikė sugrįžti namo, savo moteriai ir kunigui nežinant. Jis pravažiuodamas pro namus pamatė kun. Jonaičio automobilių ne prie jo namų, bet daug toliau. Austin pažino kun. Jonaičio automobilių, kad palengva važiavo pro namus ir pamatė savo moterį besikalbančią su kunigu. Jis jiems nepasirodė, paslėpė savo automobilių ir per užpakalines duris įėjo vidun, pasislėpė rubų kambaryje ir užsislėpęs klausėsi. Tenai jam bunant, susilaukė ir kunigą su jo motere įeinant bekaibant. Jiedu kalbėjosi, o Austinas viską girdėjo. Kun. Jonaitis pasakojo Austinienei šlykštų anekdotą. Paskui susėdo ant sofos ir pradėjo meiluotis.Aukštuolis (Austin), kaip jis po prisiega liudijo, jam pasidarė karšta, jis iššoko nusimetė švarką, akinius kunigo nuėmė ir pradėjo per ausis kunigui taškyti. Primušus pastumdęs, nusitvėrė kunigą ir tempė į sankrovą prie telefono, kad pašaukus policiją.

"Kun. Jonaitis pradėjo prašytis, melsti, nurodydamas, kad jis (kunigas) esąs tokis žmogus, kaip ir kiti. žadėjo atiduoti Austinui visus pinigus. Siulė jam $10, ką turėjo su savim, bet Austin neėmė. Kun. Jonaitis perkalbėjo Austiną, nurodydamas, kad ji (Austinienė) nekalta, tik jis (kunigas) kaltas-griešninkas; kad Austin nieko per teismą nepelnysiąs ir sutiko duoti Austinui $1,000, kad tik niekam nesakytų. Austinas sutikęs tylėti už tukstantį doleri"

Kas toliau atsitiko, musų skaitytojams jau yra žinoma: Kun. Jonaitis užsikvietė p. Aukštuolį pas save į kleboniją pasiimti tą tukstantį dolerių. O klebonijoj jau iškalno laukė detektyvai p. Aukštuolio, kaipo juodrankio. Po tuom incidentu "Darbininkas" įdėjo kun. Jonaičio paveikslą ant pirmo puslapio ir rašė, kad štai kunigėlis, "bedievio auka" ir tt.

Girdėti, kad p. Aukštuolis rengiasi skųsti kun. Jonaitį už sugriovimą jo namų, ar tam panašiai.

Veidmainiavimas.

Iki šiam laikui, Maikio Paltanavičiaus asaba nebuvo aiški Amerikos lietuvių gyvenime. Jo leidžiamas laikraštis "Amerikos Lietuvis", kada jį redagavo samdyti redaktoriai, net buvo priskaitomas prie pažangiųjų laikraščių.

Gi pastaru laiku, kada Maikis pats pradėjo redaguoti savo "gazietą", parodė savo veidą pilnoje šviesoje, kas jis yra.

Lietuvių priežodis sako: "geriau vėliau negu niekad", tad gerai padarė ir Maikis Paltanavičius, pasirodydamas kuomi jis yra. Lietuviai kurie iki šiol turėjo su juom reikalus lai žinos, su kuom turi.

Tulas laikas atgal, man buvo proga su minimu Maikiu ypatiškai pasikalbėti ir užklausti keletą dalykų apie Lietuvą, kaipo ją atlankiusį. Tarp kitų dalykų jis man pareiškė sekančiai: **"Jeigu nebutų buvę kunigų, tai Lietuva nebutų buvusi laisva".** Jis taip yra pasakęs ir kitiems žmonėms. Aš, žinoma, budamas jaunesnis, nenorėjau ginčytis su senyvu žmogumi ir ant tokio jo pareiškimo tik nusistebėjau ir nieko jam neatsakiau. Mat mano buvo toki mintis, kad ypatiškam pasikalbėjime, daugelis gali pareikšti klaidingų minčių, bet jei jas nereiškia per viešąją spaudą, tai domės kreipti neapsimoka.

Gi dabartiniu laiku, kada Maikis pats pradėjo redaguotii savo "gazietą" ir reikšti savas mintis; mintis užgiriančias klerikalinę reakciją, kuri visu smarkumu persekioja ne prieš valstybinę, bet opozicinę spaudą, tai yra reikalas pastebėti ir tas, kas jau ir iš pirmiaus apie jį buvo žinoma.

Grįžkime dabar prie to, ar Lietuva butų buvusi laisva, jei pasak Maikio nebutų buvę kunigų? Šis klausimas yra labai platus ir apie jį butų galima labai plačiai kalbėti. Bet aš čia padarysiu keleta pastabų, parodančių, kad Maikis nežino ką kalbąs.

Skaitančiajai visuomenei yra žinoma, kad tais laikais, kada Lietuvoje buvo uždrausta spauda, kada caro buvo tikslas galutinai užsmaugti lietuviuose tautinį gyvumą, tą spaudą platino ir dėjo pastangas lietuvystę palaikyti ne kunigai, bet vadinami **"bedieviai"**, kurių daugelis dar šiandien yra gyvi ir randasi Amerikoje Sandariečių, o Lietuvoje Valstiečių Liaudininkų bei socialdemokratų eilėse.

Pavartykime rekordus lietuvių ištremtų į Sibirą už spaudos platinimą, o kiek mes rasime kunigų? Ar rasime bent vieną? O tuo pačiu sykiu, jei pavartysime caro žandarų rekordus, tai atrasime, kad ne vienas Lietuvos kunigėlis yra kuštelėjęs žandarui į ausį nurodančiai, kur tie vadinamieji "bedieviai" gyvena, kurie ir turėjopasiekti Sibirą. Juk kunigas Laukaitis Dumoje iškilmingai carui pareiškė, kad jis prisdėjęs prie **"kramolos malšinimo Lietuvoje"**. O tokių "Laukaičių"galime rasti daug. Ar tai Lietuvai laisvės atgavimui darbas? Ar taip Maiki?

Tiesa šiandiena mes turime keletą kunigų, kurių vieni dar yra gyvi iš tų dienų, kada ta kova už tautystę ėjo, kiti kad ir jaunesni, jie yra tikri lietuviai ir gerbtini vyrai. Bet visa didžiumą turime ištvirkusių, **ištvirkusių visuomeninio gyvenimo klausimuose.** Mes prieš juos kovojame ir kovosime nekaipo prieš kunigus, bet **kaipo paklydėlius nuo savo pašaukimo.**

Juk per pamokslus jie žmonėms aiškina, kad žemiškas gyvenimas, tai tuštybė, arba **"svieto marnastis"**, tad mes ir norime, kad jie visi butų savo pašaukime tinkami **tikėjimui ir tautai.** Mes ir sakome, **eikite į bažnyčias kur jus privalote buti,** atnašaukite tikintiemsiems Dievo garbę ir skelbkite Dešimtąjį Dievo prisakymą: **"Mylėkartimą savo kaip pats save."** Jei jie butų vyrai ir tą padarytų, tai jiems butų gvarantuota neliečiamybė. O jei jie ir ant toliaus klaidžios ir žemiško gyvenimo marnastimis užsiiminės, sachariną šmugeliaus, prieš Lietuvos priešus klupčios, vieton, kad bažnyčiose skelbti Kristaus mokslą, lips ant bačkų propagandas skleisti brauninkus kišenėse nešiodami — mes juos negerbsime ir prieš juos kovosime.

Šventraštyje mes skaitome, kad anais metais, kada Kristus ant žemės gyveno, tai Jeruzaly bažnyčioje skaudžiai išbotagavo kunigus biznį varančius. Bet dabar nesuklysime sakydami, kad, jeigu Kristus ateitų į musų katalikiškąją Lietuvą, tai visų ukininkų surinktas virves turėtų sukapoti į biznierius kunigus, kurie ministeriauja, bankieriauja, šmugeliauja ir kitokius biznius varo, o bažnyčias yra apleidę. **Pats Kristus prieš juos daugiau kovotu, negu mes.** Jei tada apstatytum Lietuvos rubežius sargyba, jie orlaiviais išlekiotų iš šventosios Lietuvos. Tai tokis musų nusistatymas link šiandiedinės musų kunigijos.

Šiandieninis gyvenimas mums rodo, kad rimtoji lietuvių visuomenės dalis ar ji katalikiška ar liberališka, remia musų Sandariečių ir Valstiečių Liaudininkų tokį nusistatymą šiame klausime. Tad patartina Maikiui Paltanavičiui, vieton rustauti ant Valstiečių Liaudininkų, rimtai paprotauti ir per savo laikraštį kulturinti lietuvių visuomenę, o neremti reakcionierius ir smerkti ištikimus tautai žmones.

Istorija mums rodo, kad buvę carai bei karaliai, kurie viešpatavo su nagaikos plakančios gyventojų nugaras pagelba — jie žlugo, — žlugs ir klerikalizmas, kuris tokiais pat metodais nori pasilaikyti. Žlugs sykiu ir tie, kurie laimina jo žygius. Lietuvių tauta atbudo, jai akių niekas neužmerks. Valstybėje niekuomet nebus laimės, kol joje nebus pilnos laisvės. Mes Sandariečiai einame prie to. Viena visuomenės dalis jau šiandien mus suprato, stojo ir dirba bendrai su mumi, kita supras rytoj ir galop bus musų laimėjimas.

Girkalniškis.

Dar keletas žodžių Realės Mariampolės gimnazijos reikalu.

Lietuvos klerikalai, norėdami ilgiau pasilikti krašto valdovais, naudojasi visokiom priemonėm, visiškai nebodami jų kokybės. Bet už vis daugiausiai "veikia" švietimo dirvoje.

Mokytojus liuosuoja, be mažiausio reikalo keldinėja, švietimo įstaigoms atiminėja pašalpas, stengiasi "valstybinti" ir tt. žodžiu visa daro, kad Lietuvos mokyklą padaryti ištikimiausia savo siekinių vykintoja.

"Kas ne su mumis, tas prieš mus" — tarė drutasai Lietuvos klebonas ir tatai pakartojo visi artimiausieji jo sėbrai įvairiausio plauko atžagareiviai. Ir vargas nepaklusniemsiems, rimtai tikrai apolitiniai žiurintiems į auklėjimo reikalus. Ryškiausiu to pavyzdžiu gali buti Realė Mariampolės gimnazija.

Kiek ši gimnazija kentė nepamatuotų kaltinimų, kiek šmeižtų, kiek buvo neteisingai persekiojama, ar tai darant visokį spaudimą į lankytojus, ar tai į direktorių, pagaliau į mokinių tėvus... Galų gale neišturėta, atimta valstybinė pašalpa, o po kurio laiko visiškai uždaroma, butent birželio m. 30 d. Šv. Ministerio Jokanto įsakymu.

Iš karto, nusprendus Realę uždaryti ir direktoriui atsilankius pas Šv. Ministerį kokios tam priežasties nenurodoma, tik vėliau, įsakyme, esant reikalo kuo nors minėtos įstaigos uždarymas pamatuoti, nurodoma esą Realės gimnazijos mokiniai "pakartotinai areštuojami", dalyvauja priešvalstybinėse demonstracijose ir organizacijose, viešai pašiepią katalikų tikybą, skleidžia priešvalstybinę literaturą ir tt., nors teismas savo žodžio dar šiuo reikalu nėra taręs... Kaltinama iš kažin kur semiamomis žiniomis.. Gi iš antros pusės "žiburėlio" (Vilkoliakio ir kitų) gimnazijose, kurios taip apščiai kunigais aprupintos irgi nemažai areštų, kratų daryta ir literaturų rasta, o vienok jų ir plaukas nepaliestas!

Kaipo svarbiausia kaltė gimnazijai nurodoma, kad kunigai gimnazijoj tikybos nedėstę, nors dešimtis kartų buvo įrodyta, kad ne gimnazijos čia kaltė, o tik "dvasiškų tėvelių" užsispyrimas žut but panaikinti Realę gimnaziją. Taipogi nurodoma paskutiniojo kapeliono kun. Steponavičiaus atsisakymas tikybą dėstyti, vien dėl to, kad gimnazija išnuomavo salę kokiai tai organizacijai, kurioj gerb. aušrininkas D-ras J. Šliupas viešą paskaitą laikė. Čia gimnazija kaltinama už sudarymą netinkamų tikybos dėstymui sąlygų.

Tai toki kaltinimai ir priežastys vertusios Šviet. Ministerį uždaryti privačią ir valstybės nešelpiamą mokymo įstaigą.

Aiškių aiškiausiai gimnazija kalta vien tuo, kad "kriščionys" panorėjo jos atsikratyti.

Bet čia neviskas. Tikrai pažangiajai Lietuvos ir Amerikos visuomenei į tokį aktą reikalinga tinkamai reaguoti. Pirmiausia pareikšti viesai musų ir užsienio spaudoje griežčiausias protestas, lai žino kulturingasai pasaulis kaip Lietuvoj švietimo reikalai "tvarkomi". Toliau savo darbu, aukomis ir jų rinkimu įrodyti, kad toks klerikalų žygis tai tik sustiprina kovoj už šviesesnę musų krašto ateitį... O lėšų dar nemaža reikalinga. Butina yra atsilyginti mokytojams už keleto mėnesių darbą, buto nuomą ir kitas išlaidas.

Tad į darbą šviesą ir laisvę mylintieji žmonės! Aukokime ir rinkime ko plačiausia pinigus, visiškai nebodami dešiniųjų pastangų sujuodinti visą, kas neklerikališką ir tvirtais žingsnis eikime į šviesesniąją musų krašto ateitį.

Aukas siųsti ir visais reikalais kreiptis į p-lę Stankevičaitę, Spaudos Fondas, Laisvės Alėja 62.

R. M. G. remti Dr-jos Valdyba.

KAZYS IR DĖDĖ

—Hello, Čali! Dabar aš atėjau pas tave gerai prisirengęs. Sumušiu tave į miltus, vaike.

—O, hallo, dėde! Ką gi tokio esi jau taip prisirengęs?

—Aš betinu iš savo klebono, kad neatsakysi į mano klausimus, kuriuos aš turiu tavęs paklausti.

—O kodėl jau taip dėde manai?

—Na, tai gerai. Pasakyk man, vaike, kodėl saulė leidžiasi visada vakaruose ir kodėl niekur nepakrysta?

—Plačiai atsakyti į tą klausimą reikėtų daug kalbėti. Tad trumpai pasakysiu, kad gamtoje yra taip vadinama grevitacija. Kitaip sakant, saulė smarkiai skrisdama rate turi didelę ekscentrinę jėgą — ji didelė spėka mušasi į lauko pusę. O kiti dangiški kunai, kurie yra viduje saulės rato, turi tokią pat galingą pajėgą ir jie traukia saulę prie savęs su tokiu pat stiprumu, su kokiu saulė traukiasi į oro pusę. Todėl, aiškiau pasakius, išeina taip, kad pririštum akmenį ant virvutės ir pradėtum smarkiai sukti ore. Kol taip suktum, akmuo pasiliktų tam pačiam rate, ar ne, dėde?

—Taip, Cali, su akmeniu butų taip. Bet su saule yra kitaip. Tu neatsakei į mano klausimą. Saulė visada leidžiasi vakaruose ir niekada niekur nenusisuka dėl to, kad ją valdo Dievo ranka.

—Iš kur tat sužinojai?

—Taip klebonas sakė per pamokslą.

—Kad jau klebonas taip sake, tai taip ir turi buti. Bet dabar pasakyk man, dėde, keno ranka valdo kunigus?

—Vyskupų, vaike.

—O keno ranka valdo vyskupus?

—Arkivyskupų, vaike.

—O keno ranka valdo arkivyskupus?

—Tu klausi manęs, vaike, ko aš nežinau. Popiežiaus ranka, vaike, valdo visus: bažnyčias, kunigus, visus, visus....

—Gerai, o kas valdo popiežių, dėde?

—Dievo ranka valdo popiežių, Čali.

—Jeigu taip, tai gerai. Sakai, dėde, Dievo ranka valdo saulę, ar ne?

—Taip, vaike!

—Ir Dievo ranka valdo popiežių?

—Taip, vaike.

—Kad taip, tai dabar man atsakyk į vieną klausimą, dėde?

—Jei galėsiu, vaike.

—Klausimas yra toksai: Jei ta pati Dievo ranka valdo saulę ir popiežių, tai kodėl saulė niekados nepaklysta iš tiesaus kelio; o kunigai ir popiežius labai ir labai dažnai paklysta iš tiesaus kelio?

—Neteisybę sakai, vaike. Ir popiežius su kunigais nepaklysta iš tiesaus kelio.

—Ar girdėjai, dėde, kad kun. Žilinsko gaspadinė ištekėjo?

—Ką tas turi su musų kalba?

—O gi nieko?

—Tai kam tu tokius nonsensus čia manęs klausi?

—Ar girdėjai, dėde, kas atsitiko su kun. Purickiu? Kas yra su kun. Vailokaičiu? Ar popiežius nepakrypo iš tiesaus kelio, atiduodamas musų brangią sostinę Vilnių lenkams?

—Čia tai aš nebežinau ką sakyti, vaike. Aš pasiklausiu klebono.

—Matai, dėde, sakai, kad ta pati ranka valdo saulę ir popiežių ir kunigus; o jų vieni išeina iš tiesaus kelio, o kiti — ne. Vadinasi, čia kur nors turi buti "misteika", ar ne, dėde?

—Gal ir taip, vaike. Aš nebežinau ką sakyti.

—Na, o kaip tavo vaiskas, dėde? Ar rengiatės atimti Vilnių iš lenkų?

—Ne, vaike. Mano vaiskas eina ant bomų. Mat klebonai prajo sakyti, kad negalima kardą kelti prieš popiežiaus valią.

—Matai, dėde. Čia kunigai vėl išsisukė iš tiesaus kelio. Todėl galbut, kad juos valdo ne Dievo, bet Velnio ranka.

—Taip, vaike, tai tu nekalbėk, bo tai smerteinas griekas.

—Kad taip, tai daugiau nebeateik pas mane su tokiais klausimais.

—Kitą kartą, vaike, aš ateisiu pas tave su macnesniais klausimais, kad tu negalėtum man atsakyti. O dabar gudbai, vaike.

—Sudiev, dėde.

Gudrumas daug pareina nuo laiko vilkinimo.

Tai ko vertos jungtuvės! Jos tiktai atiduoda mums tas mielas materėles, bet jų geiduliai palieka laisvi.

—Aš buvau kartą užhipnatizuotas.

..—**Aš taip gi ženotas.** ... .

Vyras: —Ar aš netelegrafavau, kad neatvežti motinos?

Pati: —Taigi, ji ir atvažiavo sužinoti dėl ko tu taip telegrafavai.

Jis bučiuodamas ją, pirma išėmė iš dantų cigaretą. Kas drįsta sakyti, kad musų apsiėjimas negerėja?

—Alzytė, tu primini man rudą cukrų.

—Aleksiuk, ką tu kalbi? Kaip tai?

—Nagi, tu esi tokia saldi ir vėl tokia neaptašyta.

Tas tuščiakiaušis Rodrigo, kurį meilė, kaip pirštinę išvertė.

Vistiek, kaip kad jis, norėdamas išgązdinti liutą, muša savo ėtą šunį.

Neturint ką Veikt.

Papai pavedus Vilnių lenkams, Brooklyno Vilniaus gelbėjimo Komitetas, su J. P. Mačiuliu kaipo generolu, nei žodelio nepratarė. Mat džiaugiasi nabagas, kad jau nereiks jam bent ką kalbėti apie Vilnių, tai dar galima sugriešyti. Papa pasakė ir baigta. Chicagos Vilniaus Vadavimo Komitetas protestus ketina surengti.

Australojos laukiniai žmonės suėda savo priešų lavonus. Jei pasiseka pasigauti kokį baltveidį, tai pirma nupeni ir paskui pjauja ant mėsos. Motinos paprastai peni-tukina savo dukteris ir paskui su pagaliu užmuša, pasirinkdamos sau geriausią mėsą, jei vyras nepagriebia pirmiau.

Kongo (Belgijos kolionija) Aprikoje yra Baluba veislė, žmonių, kurie slaptai ėda žmogieną pagal jų tikybą. Jie suėda vergus ir prasikaltėlius, idant jų dušios neateitų atgal pagiežai ant savo vargintojų.

Vilkaviškio apskrityje, Lietuvoje, viena našlė turėjo 7 metų vaiką, kurį nužudžiusi virė muilą pečiuje. Kiek pirmiaus vaikas buvo nugirdęs, apie savo likimą, ir išsigandęs nubėgo pas dėdę ir apsakė ką girdėjęs nuo motinos. Dėdė nepatikėjo vaikui ir nusiuntė pas motiną atgal, bet jam parupo, ir jis nuėjo pažiurėti, kur rado vaiko ranką bekyšant iš katilo. Motina taip darė, idant galėtų vėl ištekėti. Policija areštavo motiną ir jaunikį. Taigi Australijoj, Aprikoje ir Lietuvoje žmogėdybė esti, nors skirtingai.

"Dirvos" Redakcija num. 6 sako Durch'iui, jog nuo 1919 metų jau turi imti Amerikos pilietybės popieras ir moters atskirai nuo vyrų. Čia mes pridėsime pataisymą, kad iki rugsėjo-september 22, 1922, vyrai pastoję piliečiais — tai sykiu ir jų moters pastojo pilietėmis, ir tiktai nuo rugsėjo-september 22, 1922, moters turi imtis sau pilietybės popieras atskirai nuo savo vyrų. Taigi 3 metų laikas. Moters tėmykite musų pataisymą, o tuom išvengsite klapatų.

Mikolainis jau senai apie tai rašė, tiktai nevisi laikraščiai tą jo raštą patalpino ir savo skaitytojus neinformavo.

Tautos Fondo ir Katalikų vienybės sekretorius, kun. Bumšas, pirm Kristaus gimimo pereituose metuose per katalikiškąjį "Garsą" guodėsi, netekęs katalikiško vado — propagandisto, kuris platintų katalikystę ir sykiu dolerius rinktų. Jis tai specialybei parsikvietė net kunigą Garmų atgal iš provincijos, bet doleriai žmonių kišeniuose nuklimpo ir po visam. Garmus nei kelionės tikietams nesurinko. Leido su prapaganda advakatus: Česnulį, Mostowskį, "dr." Pakštą, bet ir tuos tris apaštalus Garmaus likimas sutiko. Kiek geriau pasisekė kun. Koncevičiui su Kauno vyskupo ir Romos papos įgaliojimais, kuris surinkęs $4,000 į Tautos Fondą įdėjo čielus $300 tiktai. Dabar vėl iškeliavo "dr." Pakštas ir adv. Daužvardis su misijomis "katalikyste ir kultura."

,Bet nevieni musų Romos kunigai, tokioje bėdoje. Neturėdami ką veikti aną dieną išsitraukiau iš bačkos "America" — savaitinis katalikų laikraštis — ir skaitau: "The Need for Catholic Leader", kuris galėtų pritraukti kaip magnisas katalikus lankyti katalikiškas mokyklas, nes svietiškose studentai tuojaus pameta vierą. — Bet kaip Garmus su Bumša pastatys "katalikišką universitetą" Kaune ir primokys katalikiškų vadų, tada galėsim keletą kapų skolinti ir Amerikos katalikams, kurie savo mokyklas skaito įstaigomis mokinimuisi puodus mazgoti.

Mesopotamija turi tik tris milijonus gyventojų, bet balsuotojų užsirašė 10, 000,000.

Rytų Indijoje, Nepal provincijoj irgi tapo panaikinta vergovė, kur vergų buvę apie 50,000. Paliuosavus vergus, jų savininkams taps atmokėta apie $500,000 iš valstybės iždo.

Ispanai buvo ir yra geriausi katalikai su patarle: —Sergėkis mulo užpakalio, o moteriškės pryšakio, bet kunigo iš visų pusių.

Ministeris Krupavičius sausio 22 d. lygiai ant 8 val. ryte laikė didžiasias mišias "krikšč. demokratų" partijai, o suplikacijas tai net pats vyskupas giedojęs Bazilikoje. Krupavičius laike mišių atrodęs kaip basokas Kudirka — tikras vienuolis. Visi "krikščionys demokratai" apturėjo "šventųjų metų atlaidus."

Danijos parlamentan yra paduotas sumanymas užgirti įstatymą, kad ir moters galėtų buti kunigėmis. — Vyrai galės joms kukoriauti, kaip dabar o moters kunigams gaspadinauja.

Kaune sausio 19 ir 20 dd. buvo trijų Kauno agentų bylos dėl "parupinimo" pasų ir vizų "keliaiviams" į Ameriką, kur tulas Venslauskas užmokėjo net $120 už "dokumentus" ir neišvažiavo. Venslauskui turės sugražinti pinigus. Po šios bylos atsiras ir daugiau tokių. Kuboje yra daug lietuvių pirkusių tokius "dokumentus" važiavimui į Ameriką, kaip jie atsidurė Kuboje ar Meksikoje (bet jos yra Amerikoje). —Net užpernai jau Mikolainis rodyjo kubiečiams grįžti į Lietuvą ir apskųsti agentus už prigavystę, reikalauti gražinimo visų nuostolių.

Albanija kaip ir Lietuva prisikėlė iš kapo, pastojo Respublika ir jau tapo priimta į Tautų Sąjungą. — 1492 metuose turkai užėmė Albaniją, pavertė albanus mahometonais iš krikščionių, jų kalbą pakeitė arabiškaja, ką priėmė didesnė, bet sodiečiai - kalniečiai visada gynė savo teises ir laimėjo po 500 metų aitrios kovos. Narisiu vadu bu vo Jurgis Kastrijotas.

Generolas Janušaitis, yra vaivada Naugarduko, kuris sušaukės savoapskrities seniunus-sto rastas rodijo visados laikytis "Piastų" partijos programo, kas labai nepatiko lenkams.

LIETUVĮ UŽPUOLĖ.

Netoli "Sandaros" E gatvėje, kaip 10 val. vak. užpuolė vagilis p. J. Vinicką. Apdaužė jį ir nutraukė jo retežėlį su auksiniu peiliu, kuris buvo prisegtas. Užpuokas, sakoma, buvęs lietuvis.

NAUJAS IŠRADIMAS

DEKSNIO GALINGA MOSTIS

Gydo, Reumatizma, Ranku, Koju, Nugaros skaudejima, Šalti, Ranku, Koju, tirpima. Dusuli, Galvos skaudejima, ir teip visokius skaudejimus (tik ne ronas).

Tukstančiai žmoniu yra išsigyde o milijonai dar nežino apie tai.

Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria sulig naudos gydymo.

Kaina 75 centai, $1.50 ir $3.00 ir 10 centu extra už persiuntima.

Klauskite pas aptiekerius teip DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.

Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

Karo stovis Graikijoje.

ATHENS, Graikija, birželio 8 d. Atvyko Graikijos laivynas ir paskelbta karo stovis ant Somos salos, kur yra prasidėjęs sukilimas. Čia sukilėliai turi užgriebę valdžios įstaigas ir perkirtę komunikacijos linijas.

Tu turi gyventi, nes kaip man rodosi, mirtis yra laimė.

Reikalingi Agentai.

Atlyginimas geras, darbas pelningas. Mums Agentai reikalingi visuose Miestuose Nuolatiniai ir liuosu laiku. Norinti turėti pelningą darbą nuo $25.00 iki $75 Savaitėje Liuosu laiku apart jusų darbo valandų. Klauskite informacijų:

Lith. Nat'l League of America
327 E Street, Bank Bldg.,
Boston 27, Mass.

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS.
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Ofiso: Calvert 5896
Buto: Gilmor 0361

Reikalingas Nejudinamas Turtas.

(Real Estate)

Reikalinga nejudinamas turtas ant pardavimo. Mes perkam ir parduodam, naujus namus statom, pataisom ir viską inšiurinam už prieinamiausią atlyginimą. NOTARY PUBLIC.

New England Real Estate ir Insurance Agentura.
Mr. J. Kostant, Vedėjas,
Inman Bldg. Room 4,
Inman Sq., Cambridge, Mass.

Juozas M. Vervečka,

(Veracka)

LIETUVIS ADVOKATAS

Praktikuoja dviejuose Ofisuose:

684 No. Main St.,	**414 Broadway,**
Brockton, Mass.	**So. Boston, Mass.**
Tel. Brockton 7180	Tel. So. Boston 0948.

Namų Tel. So. Boston 3429-W

Didelis Išvažiavimas!

PIKNIKAS!

Rengia bendromis spėkomis A.L. T. Sandaros 32 kp. iš New Britain ir 74 kp. iš Bristol, Conn.

ĮVYKS NEDĖLIOJE

Birželio-June 14 d., 1925.

LIETUVIŲ PARKE, BRISTOL, CONN.

Pradžia 1 val. po pietų ir trauksis iki vėlai nakties

Gerbiami vietos ir apielinkės lietuviai!

Šis Išvažiavimas - Piknikas busvienas linksmiausių ir gražiausių, nes bus visokių žaislų kur laiką praleisite ant aukšto kalnelio po žaliuojančiais medžiais. draugiškai pasikalbėdami. Muzikantai paimti geriausi Conn. valstijoj, griežš visokius šokius, kaip lietuviškus, taip ir amerikoniškus, jaunesni galės pasišokti, senesni pasižiurės kaip jaunimas šoka.

Taipgi kalbės dabartinis Am. Liet. Taut. Sandaros 2-ro Apskričio pirminikas p. Jonas Mikalauskas, iš New Britain, Conn. Rengėjai yra prisiruošę sutikti svečius ir pavaišinti su minkštais gėrimais ir šalta koše. Todėl, nepraleiskite šios puikios progos, nes daugiau tokių panašių Išvažiavimų gali nepasitaikinti.

Įžanga ypotai tiktai 25c. Visus kviečia KOMITETAS.

Farmos! Farmos!! Farmos!!!

PATARIAME LIETUVIAMS PIRKTI FARMAS. KAS TURI FARMĄ TAS NEŽINO BLOGŲ LAIKŲ.

Lietuvi Amerikieti:

Kam skursti Fabrike kucmet turi progą įsigyti sau gerą ir gražią Farmą (Ukę) ir lengviai dirbdamas turėti gerą naudą. Ant farmos gyvendamas blogų metų nematysi.

PIRK FARMĄ TUOJAUS.

Aš turiu farmų ant pardavimo mažų ir didelių. No 1. Farma parsiduoda su namu 8 Kambarių ir puikia nauja Bania 106 akrų žemės, 11 karvių 2 jauniklių ir Bulius, 2 poros arklių, pora kiaulių, 117 vištų ir visos mašinerijos. Tik Trįs mylios nuo Exeter miesto, parsiduoda už $7,000, priežastis pardavimo senatvė.

NO 2 PIRKINYS.

Su Farma parsiduoda namas su 8 kambariais ir bania, 40 geros žemės netoli štorelis 4 mylios nuo Amesbury, Mass. miesto parsiduoda tik už $3,500.

Dėl platesnių informacijų kreipkitės laišku, asmeniškai ar Telefonu, gausite atsakymus kiekvienas.

W. S. BUKAVIČIUS (Burke Real Estate)

208 Front Street, Exeter, N. H.

Tel. 259-R.

Lietuviai Amerikoje

LOS ANGELES, CAL.

Sandariečių teatras ir piknikas, o komunistų pavydas.

Komunistai kaip ir visur, taip ir Los Angeles sužinoję, kad Sandaros 72 kp. rengia teatrą ant balandžio 26 d., tai jie surengė pikniką, o kada Sandaros kp. parengė pikniką, gegužės 3 d., tai komunistai išvažiavimą atrado, kad tie žmoneliai neturi atilsio nei naktimis, kad prieš Sandaros teatrą ejo per stubas prašinėdami žmones, kad neitų į Sandaros parengtą vakarą. Protingi žmonės negana, kad neklausė jų, bet dar pasijuokė iš jų tokio elgimosi. Nebut stebėtina, kad politinė organizacija taip darytų, bet ve kaip dailės draugija"Laisvės Mišrus Choras" dar ir merginai vadovaujant. Draugai ir draugės choristai, nemanykite, kad jųs mums pakenksite tai darydami; visai ne, jus patys kelią užsikertate prieš veikimą.

Mes Sandarietės ir Sandariečiai visai nekreipiame domės į jus; jus koliokitės, o mes rengsime puikius vakarus, gražius teatrus ir koncertus ir tt.

Nors Sandaros 72 kp. yra da jaunutė, bet nariais jau skaitlinga ir po kisk vieno veikimo prisirašo naujų narių. Mat komunistams pavydu, kad žmonės užsiganėdina musų parengimais.

Negaliu praleisti nepastebėjus pereito teatro ir koncerto, nes buvo pavysdingas vakaras, kad viskam pasibaigus diduma prėję klausė, kada mes vėl tokį teatrą surengsime.

Programas.

1. "Lietuviškas maršas" J. Miller ir J. Šillas. 2. Lošimas "Nieko be priežasties" G. Malinauskienė Juozapatos rolėje, toj moteris mažai temačius lošimų ir pati nelošus, bet atliko gerai. A. Mežiunaitė Zuzanos rolėje buvo pilna drąsos ir tinkama scenoje, patartina p-lei Mežiunaitei ir toliau dalyvauti scenoje. 3. Smuiko solo J. Melles. 4. "Jausk ir mylėk" solo — Melles. 5. Padeklamavo ir dainavo "Sudiev kvietkeli" šį mažiukė mergaitė tankiai dalyvauja tarpe suaugusios publikos, tai yra Alena Ambruziutė. 6. Solo, "Kur tas šaltinėlis" J. Šillas. 7. Piano solo J. Milles. 8. Duetas "Geismai ir svajonės" J. Melles ir Anelė Liubėnuitė. 9. Lošimas '-Jaunystės karštis". Marės rolėje P. Mežiunytė, ypata labai tiko, tik daugiau drąsos reikėjo, bet pirmą kartą negalima daug reikalauti, todėl patartina p-lei Mežiunytei ir toliau dalyvauti. Tado rolėje J. Aftukas, apie šį vaikiną nėr kas sakyti, nes jis dažnai dalyvauja scenoje yra tinkamas, bet šį kart visgi atrodė tikras Tadas. C. Šilienė Velikienės rolėj ir K. Liubinas Velykio rolėje tiedu jau tiek buvo naturališki savo rolėse, kad geriau ir nereik.

10. Broliai Babičiukai vienas smuiką grajina, antras skambina; šie vaikučiai dar maži, bet muzikoje daug jau aukštai pakilę. 11. Solo, P. Šarkaitė, 12. "Aušta rytas" P. Šarkaitė, seserys Mežiukytės, 13. "Eisiu mamai pasakysiu" duetas seserys Mežiukytės, 14. Solo P. Šarkaitė, 15. Duetas "Man gaila" J. Aftukas ir A. Mežiunytė, 16. Visi lošėjai sudainuoja "Kur josi".

Žodis į Sandarietes.

Gerbiamos draugės, mes turime kitaip elgtis jeigu mes norime, kad Los Angeles Sandaros 72 kp. augtų. Mes turime taikytis prie aplinkybių ir jaustis, kad mes esam visos lygios, o ne pataikaut parinktinai, mes turme žiurėti į teisybę, o ne į sau mylinčias drauges. Aš čia nesakau, kad reik visus mylėti vienodai, bet tik nereikia užgaudinėti kaip tai tankiai girdėti "Tamsios, nemokytos, neapsišvetę" ir tt. Draugės, jeigu jaučiatės mokytomis, tai ir bukite jomis, nes nemokytomis buvome visos ir pradžia visų buvo vienoda. Todėl, draugės, nepamirškite savo prautus, kad jųs buvote jomis, bet jos dar nėra jumis, todėl bandykite įkvėptį savo dvasią gražesniu budu, o ne koliojimais. Arba pažvelgkime į korespondencijas, jeigu negalima teisingiau, tai kam ir tokia reikalinga. Nereik visai, jog tai yra tiesiog organizacijos ardymas. Jeigu Šarkaitė skamba laikrašty, tai ir visi turi buti; nes kartu dalyvavo, ir šarkaitė nėr už kitus didesnė.

Sandarietė.

RACINE, WIS.

T.L.T.S. 35 kuopa praeitų dviejų paskutiniu laiku laikytų susirinkimų išrinktos komisijos veikia. Sandaros Ratelio reikalai eina gerai, sudaryta Jaunų Lietuvaičių Choras, kuriam vadovauja P. Grimailytė. Dainų praktikos laikomos p-nų Nunovų namuose —Nunovai vietą ir pianą jaunuolėms teikia veltui. Praktikos buna trečiadienio vakarais 7 v. v.

Praeitą trečiadienį, gegužės 27 d., mergelės sutarė ruošti "basket" pikniką miesto parke aprenkant tinkamą vietą. Dabar Chore narių yra dešimti. Spaudinami dainų žodžiai, kai bus gatavi, prisidės dar penkios, trys seserys Gliebiutės, dvi seserys Mosteikytės. Gauta nuo V. Širvydo vadovėlių lietuvių kalbos ir viena knygutė vaikams teatrui. Užsibaigus mokykloms per atostogas imsimės lavinti jaunuolius lietuvių kalbos, sudarydami mokyklėlę prisiruošimui dėl rudenio ruošti perstatymą. su koncertu. Augusiems darbas nepradėtas, tam rengiama dirva. Prisiminus Sandaros Ratelį kiekvienas prielankiai atsineša ir pažada buti nariu. Greitu laiku aprinksime veikalą dėl lošimo.

Sandariečiai eina į biznius.

Senas 35 kp. Sandarietis rimtas ir gerbiantis visų lietuvių Antanas Vaičikonis, metė dirbtuvės darbą ėmėsi verstis teplioryste (painter). Senai mums reikėjo tokio žmogaus, A. Vaičikonis pilnai tą vietą užima. Jam bus darbo teplioti - pentyti vien lietuvių namelius neskaitant kitų.

M. Vijunas Sandarietis atpirko J. Dokšaus valgomųjų daiktų krautuvę su visu namu. Jo krautuvė randasi lietuvių apgyventoi kolion. 1200 Herrick ave.

J. Dakšus per tarpininkystę p. J. Pilipo nupirko kitą nuosavybę su bizniu prie kampo Milwaukee Ave. ir Hamilton St. Real Estate. Juozas Rumbutis savo amate dirba išsijuosęs, tarnaudamas lietuviams įsigijo biznį ar nuosavybę. Jam sekasi. Lietuviams tame reikale patartina kreiptis visuomet prie savojo. Linkime visems naujiems biznieriams gerų pasekmių ir linkime kitiems Sandariečiams kibtis į biznį. Dirbtuvėse dirbdami nepaliksime bagotais, tik kupruotais.

Musų Racino lietuviams dar reikia įsigyti nuosava svetainė. Jei visi lietuviai į daiktą susidėję negali susitarti, tai pavienis statyti svetainę, pastatyta svetainė apsimokės ir pelno liks. Kaip butų mums didelis džiaugsmas, jei kas iš Sandariečių imtųsi pastatyti svetainę.

Gegužės 27 d. buvo atidarymas automobilių didelės dirbtuvės Ajax. Dabar joje mažai darbininkų dirba, bet greitu laiku tikimės gaus darbo mažiausiai 3,000 žmonių. Darbai kaip vasros laiku eina ne visai prastai, tikimės darbo laukas pagerės kaip nauja dirbtuvė "Ajax" ims pilnai dirbti. Biznieriai taip jau deda daug vilties pagerėjime biznio.

M. K.

HOMESTEAD, PA.

Vytės myli Sandariečių parengimus.

Gegužės 30 d. Pittsburgh'e buvo parengtas gražus balius naudai lietuvių tautiškų kapinių Šiame baliuje dalyvavo ir apielinkės lietuviai ir lietuvaitės, k. t. iš Homestead ir kitų kolionijų.

Homestead'o merginos myli Pittsburgh'o Sandariečių parengimus ir žada juos lankyti visados. Gal bus stebėtina, kad vytės mėgsta Sandariečių veikimą, tačiau reikia jas pagirti už tai, kad jos atskiria Sandariečių veikimą nuo vyčių veikimo, kuriame tautystės atspindžio nesimato. Priešingai su Sandariečių veikimu: pas Sandariečius yra tautystės atspindis, jų veikimas paremtas ant tautinio bei demokratinio pobudžio.

Homestead'o lietuviai organizuokitės.

Vietos lietuviai turėtų susispėsti prie tautiškų draugijų bei organizacijų kuopų ir pasirodyti lietuvių tautiniame veikime kaip tai daro kitų kolionijų lietuviai. Ypatingai reikėtų jaunimo ratelis organizuoti Homestead'e.

Munšainio auka.

Gegužėse 9 d. mirė Petras Gavenionis, kaip žmanės sako, tapo auka "munšainio". Velionis paeina iš Seirijų miestelio. Lietuviai apsisaugokite nuo munšanio, nes tai gėda darote musų tautai girtuokliaudami.

Tas Pats.

CHICAGO, ILL.

Šiomis dienomis pasimirė Chicagoje senas vidurinės srovės darbuotojas, ilgus metus buvęs SLA. 36 kp. sekretorius, Antanas Staniulis. Iš amato jis buvo elektras; Amerikoje išgyvenęs dvidešimt metų suviršum. Velionis gražiai užaugino tris dukteris, kurių viena Salomija yra ištekėjus už Dr. Čėrio.

Bolševikų korespondentai pradėjo rašyti, buk velionis buvęs jų simpatizatorius. Tai yra netiesa. A. a. Staniulis buvo vidurinės srovės žmogus ir senas "Sandaros" skaitytojas ir remėjas.

Reporteris.

Protesto Rezoliucija Prieš Terorizavimą Darbinikų ir Mokinių Lietuvoje.

Mes Hardfordo lietuvių septynios orgasizacijos —LUPNK, LSDD, ALDLD, 68 kp., DLKV-D, ADPLS 30 kp., SLA 124 kp., ALTS 46 kuopa, atstovaujančios virš 600 narių, laikytame masiniame mitinge, gegužės 24 d., Lyric svetainėje, Park St., priėmėme sekamą rezoliuciją:

Kadangi Amerikos lietuviai iki šiol rėmė Lietuvos valdžią pirkdami įvairius paskolų bonus ir tt., bet Lietuvos valdžiai drutėjant, augo ir persekiojimas Lietuvos darbininkų ir spaudimas visokio laisvės žodžio. Lietuvos darbininkų unijos ardomos, laikraščiai uždaromi. Žodžiu, amerikiečių lietuvių piniais taisomi aršiausi įnagiai kankinimui darbininkų. Negana to, štai sausio 19 d., atėjus Kauno darbininkams prie miesto rotužės prašyti palaikymo jiems senų algų (7 litus į dieną), valdžia pašaukė ginkluotą miliciją, kuri praliejo darbininkų kraują ir vien tik už tai, kad jie drįso reikalauti palikti tą patį duonos kąsnį, kurį jau ir taip mažą turėjo. Tame mes, Hart. lietuviai, budami kaipo dalis Liet. darbininkų visuomenės reikalaujame:

1) Kad Lietuvos valdžia sustotų darius tokius nežmoniškus terorizmus, inkvizicijas ir žudymus darbininkų.

2) Kad butų suteikta laisvė žodžio, spaudos ir susirinkimų.

3) Kad unijos (profesinės sąjungos) butų legalizuotos, tai yra, kad nebutų baudžiami nariai už priklausymą prie jų.

4) Visuotinas politinių kalinių paliuosavimas.

5) Atatinkamas nubaudimas įvairių šmugelninkų valdininkų, kaip kunnigo Purickio ir kitų, kurie eikvoja šalies turtą.

6) Nubaudimas tų viršininkų milicijantų ir policistų, kurie žiauriai kankina areštuotus politinius kalinius.

7) Kad Lietuvos konkordatas su Vatikanu butų panaikintas.

8) Kad bažnyčia butų atskirta nuo valstybės.

9) Kad mokyklose nebutų mokinama tikybos.

,10) Kad mokinių kankinimas, kaip kad buvo Mariampolės realėj gimnazijoj su mokiniu Mažeikučiu, daugiaus neatsikartotų.

11) Jeigu Lietuvos valdžia neišklausys musų reikalavimo ir ves toliau tokį nežmonišką terorizavimo darbą, mes nesiliausime vedę griežčiausią kovą prieš ją.

Šią rezoliuciją nutarta pateikti Lietuvos prezidentui, Lietuvos pasiuntiniui p. Bizauskui Washingtone ir lietuviškai spaudai.

Draugijų Komiteto Rezoliucijos Komisija:

Pirm. **J. Kundrišiunas.**

Sekr. **M. J. Vaitiekus.**

Redakcijos prierašas: Ne su visais šioj rezoliucijoj reikalavimais geram Lietuvos patriotui galima sutikti. Sakysime, rezoliucijoje reikalaujama "visuotino politinių kalinių paliuosavimo". Šis reikalavimas yra grįna nesamonė dėl to, kad kalėjimuose yra nemažai lenkų ir rusų šnipų bei agentų, kurie, bedirbdami Lenkijos bei Rusijos interesams, pateko į Lietuvos kalėjimus ir jie skaitomi neva politiniais kaliniais. Lenkijos arba Rusijos agentai, kurie rengė Lietuvai pražutį, privalo atsakyti už savo prasižengimą prieš Lietuvos valstybę. Taigi, nepatartina tautiškoms draugijoms statyti Lietuvos valdžiai panašius reikalavimus. Jie žinoma, paeina iš bolševikų centro, per jų apsukrius agentėlius įbrukami tautiškoms draugijoms. Reikia jų vengti Sandariečiams bei šiaip geriems Lietuvos patriotams.

Mokslas.

LENGVA EINSTEINO PROBLEMA.

Šiuom laiku yra labai daug mokslininkų kalbama apie naują Einsteino teoriją. Šis mokslininkas tvirtina, kad viskas turi reIativingumo. Dėl pavyzdžio paimkime lengvai suprantamą dalyką. Sakykime, mes iššauname kanuolę tiesiai - perpendikulariai į ora ir jei nebus vėjo, kuris gali iššautą kanuolę per ilgą kelią kiek pakreipti į šoną, tai iššauta kanuolė nupuls atgal ant žemės tiesiai toj pačioj vietoj, iš kurios buvo iššauta. Toliau sakykim, kanuolės kelonė, iškilti aukštai į orą ir nupulti atgal ant žemės, ėmė vieną minutą laiko. Gerai. Bet mes žinome, kad musų žemė smarkiai sukasi rate, kad į minutė laiko ta žemės vieta, ant kurios mes stovime, nuskrenda 1,110 mylių tolumo. Todėl po teisybei iššauta į orą kanuolė turėtų už minutės nukristi už 1,110 mylių nuo šovėjo atsilikus. Bet taip nėra. Vadinasi atmosfera, kuri randasi apie žemę, neša iššautą kanuolę kartu su žeme ir todėl kanuolė nupuola į tą pačią vietą, ši kurios ji buvo iššauta perpendikulariai.

NITROGENO TRAŠAS.

Kad javai gerai augtų, reikia trašo laukams. Nitrogenas ir yra tas trašas. Sujungtas jis su kitais elementais, druskų formoje, yra galimas trešti žemę, kur nitrogeno druskos patekę ima reakciją ir nitrogenas tenka augantiems javams. Pas Lietuvos sodiečius populeringiausis yra mėšlas, kuris nitrogeno dėlei yra geras kaipo trašas. Bet gerai laukus nutręšti mėšlo dar neužtenka, nes permažai jo yra, o kai kur jis ir nežėdomas. Taigi toliaus pažengusiose valstijose trašui vartojama nitrogeno druskos, kurių padarymui nitrogenas imamas iš oro. Oras, kurį mes kvėpuojame, turi bent keturis-penktadalius nitrogeno.

O kadangi išnitrogeno galima padaryti kaip trašas, taip ir labai galinga spragstanti medžiaga,tai tie patys įtaisai gali atsakyti dviem tikslam. Karui užėjus bematant galima trašo dirbtuves paversti į sprogstančios medegos dirbtuves. Ir priešingai.

Nitrogeno gi niekuomet nepritruks — ore visada pasiliks tiek pat, kiek dabar jo yra — keturi - penktadaliai. Tačiau tokį jį, kaip jis yra ore, negalima vartoti trašui. Pirma reikia jis išskirti iš kitų elementų, kurie drauge su jom randasi ore; paskui vėl reikia jis sujungti su tam tikromis druskomis. Kaip tas daroma? Visai lengvai.

Ekonomiškas mitrogeno druskų gaminimas priklauso nuo pigios elektros, o pastaros pigumas priklauso nuo pigios vandens jėgos.

Komercijiniai yra vartojama trys skirtingos metodos pagavimui nitrogeno iš oro. Kaip Norvegijos ir Švedijoje, kur hidroelektrinė jėga yra gana pigi, oras yra paprastai leidžiamas pro elektros liepsnos arką, kur labai mažos dalelės, apie 1.2 nuošimčio nitrogeno ir ogsigeno susijungia. Tolesniam procese tas susijungusias daleles galima paversti į skystį, vadinamą nitriko rukštimi.

Kitą metodę vartojant nitrogenas paverčiamas į amoniją, kuri gaso formoje, arba kada ji yra visai be vandens, yra padaryta iš dviejų elementų, nitrogeno 1dalės ir hidrogeno 3 dalelių. Reikalingas hidrogenas galima padaryti iš paprasto vandens; įleidžiant į vandenį elektros srovę, kuri suskaldo vandenį į du elementus, iš kurių vanduo susidaręs, tai į ogsigeną ir hidrogeną. Paskui hidrogenas suleidžiamas su oru. Vienas-septintadalis hidrogeno sudeg, susijungdamas su o gsigenu, kurio yra ore tam tikras nuošimtis. O likęs hydrogenas susijungia su nitrogenu irpadaro amoniją.

Dirbtuvėse ant didesnės skalės galima nitrogeną išskirti iš oro ir paverčiant orą į skystimą. Prie reikalingo spaudimo oras lengvai paverčiamas į skystimą, kurį paskui galima distiliuoti. Kadangi nitrogenas distiliuojasi pirma už ogsigeną, tai distiliuojant orą, paverstą į skystimą, pirmą mes išdistiliuojame-išgaruojame nitrogeną, palikdami ogsigeną inde. Taip tai ir atskiriamas nitrogenas nuo ogsigeno. Paskui nitrogenas patalpinamas į plieninius be galo stiprius kambarius, kur suleidžiamas su hydrogenu proporcijoje trys ir vienas. Čia tiedu elementai susijungia ir padaro amoniją (netokią amoniją, kuros galima gauti pirkti aptiekose bei grosernėse. Ši "amonija" yra tik vanduo, turįs dešimt arba dvidešimt nuošimčių amonijos gaso savyje ištirpusio). Paskui minėta amonija galima suleisti su rukštimis: sulpuriko, mitriko, ar ba fosforiko asidais. Su jais amonija susijungus padaro druskas, amoniumo nitratą, arba amoniumo ul fatą, arba amoniumo fosfatą — priklauso nuo rukšties, kokią vartosi. O tos trys druskos yra tinkančios trašui.

Kitas procesaš yra vadinamas ciamadino procesu. Čia irgi pirmiausiai oras paverčiamas į skystį ir paskui nitrogenas atskiriamas nuo ogsigeno. Toliau nitrogenas paverčiamas į solidę formą. Tas atsiekiama leidžiant nitrogeną per karštą, sutrintą kalsiumo karbidą, kuris yra padarytas iš koko r kalkių akmens.

Lietuvon ir Atgal per SANDAROS AGENTURA

Jeigu manai važiuoti Lietuvon aplankyti gimines ar su biznio reikalais, klausk informacijų **Sandaros Agenturoj** Patarnavimą **Sandaros Agentura** suteikia visiems keliaujantiems Lietuvon, taipgi ir į kitas šalis.

PIRK LAIVAKORTĘ IR SIŲSK PINIGUS PER SANDAROS AGENTURĄ.

Sandaros agentura siunčia pinigus Lietuvon ir į kitas šalis. Parduoda laivakortes ant visų linijų. Kelionei parupina visus dokumentus.

SANDARA

327 E STREET, **SO. BOSTON, MASS.**

St. R. Rykšulis.

Gusaras Atostogose.

(Žemaičių sodžiaus vaizdelis dabar).

Šiandie Balcaviškiuose kažkas naujo. Sodžiaus Onyčių, Maryčių, Elzyčių ir visos eilės gražuolių .....yčių meilus žvilgsnučiai atakavo Každailių namo duris ir langus. Žiurėk, bėgdama koki raudonskruostė Marytė, susitikus mėlynakę Elzytę, greit, dar nespėjus ir "labas" pasakyti, pusiau tylom praneša, "didelę naujieną", girdi, Každailiukas vaišiems parvažiavo.

—Nu, jau! — net pašokus iš vietos Elziukas įduria savo mėlynas akutes į Marytę, — o ar gražus?

—Na, ką ir besakyti, mesk dabar visus musų vaikinus į šalį!— grožėjosi Marytė. — Raudonos kelnės, prie batų pentinai, kai eina, taip ir skamba džingt, džingt, džingt, o šokti su tokiu butų smagu, taip ir žvangesį polkytę besisukant. Paškiau kaiavijas prie šono, tik tvykst, tvykst, kaip eina; balti diržai, kepurė ant šono, o pats tiesus kaip styga... visai nebe tas Juozukas kuris prieš karitomenę buvo.

Ir abiejų grazuolių gilųs žvilgsniai stoiga kartu palietė Každailių namus, lyg norėdami perdurti pajuodusias sienas ir už jų pamatyti tą gražųjį lietuvišką gusarą Juozą.

Bet visų daugiuasia dorbo turėjo "sodžiaus telegrafas", kaip ją vadino sodiečiai, jau Kristaus metelius viršijusi Kotryna, garsi visoj apielinkėj davatka, kurios liežuvio ir pats gudriausias pragaro ruišius kipšas neišmatuotų, nors išrausytų visos Lietuvos ajerynus ir suroišiojęs juos padarytų vieną ilgą matą. Čia Kotrynai atsidarė naujas žinių šaltinis.

Kotryna smulkiu žingsniu stypseno iš bažnyčios namon, aplink ranką sukdama riešuto didumo karolių ražančių, kuris pasak jos pačios, esąs iš paties Rymo šv. tėvo*) palaimintas, ir pro pirštus varinėdama stambius karolius, kiekvienam sukalbėdama po "sveiką Mariją", o dešimtam didesniam ir išpiaustytam "Garbė buk Dievui", paslapties paminėjimą ir "Tėve musų", ir tt.

Jau ar keturioliktą kartą sukė aplink ištysą rožančiaus virtinę, suminėjus linksmasiąs, sopulingas ir garbingas dalis, aukuodoma už viską, ką tik beatminė: už dušeles čyšiui kentančias, karo laukuose žuvusias, šios parapijos kapuose palaidotas ir tt. kol priėjo savo Balcariškių sodžių. Vidury sodžiaus Kotrynos malda staigiai nutruko: du išdžiuvę pirštai sustojo prie vieno didelio išpiaustyto karoliuko, iki šiol, lyg kulkosvaidis barškėjusios lupos pusiau tylę maldą sustojo, vos ištarusios sopulingos dalies pirmą paslaptį apie Kristaus nuplakimą, ir pati Kotryna sustojo. Akys kažkur atsidurė ir kaip pasirodė, Kotryna pastebėjo gusarą Každailį, dar nesenai buvusį Každailiuku. Bet, matyt, Kotryna, nors ir naujieną pamačiusi, bet pasijuto nusidėjusi savo prižadams į vyrus nebežiurėti ir jais nesigrožėti. Nusispiovė "grieką" varydama šalin, greitai persižegnojo ir vėl atnaujinus maldą dar greitesniu žingsniu nustypseno, kad suspėtų ankščiau už kitas sodžiaus moteris pranešti savo sodžiui ir taip pat gretimiems "didelę naujieną", kad Každailiukas parvažiavo.

Dar nebuvo baigusi maldos, kai pribėgo gerosios ukininkės Rimaitienės triobą ir apdusus įgriuvo visu kuno sunkumu pro duris su naujienomis, bet dar nespėjus baigti kalbos, lyg garvežys puškėdoma įvirto storoji kuma Gembutienė, irgi su ta pačia naujiena ir pasididžiodama, kad, girdi, Každaliukas raitarijoj tarnauja ir buvęs kątik dabar pas jos Barbutės užėjęs.

—O gražumėlis, o mandagumėlis, malonumėlis, nors prie žaizdos dėk. Tai kur vaikinas pasaulį ir geresnius žmones matęs- — prisispyrusi gyrė Gembutienė.

Rimaitienei gi Gimbutienės pagyrika buvo pikčiau, negu lapei dagišis pauodegy. Ji irgi turi suaugusią dukrelę, o pas jų Každailiukas neužėjo.

—Nėra perdaug ko čia girti, nė toks jau puikus nė ko! — pavydomis prabliuvo Rimaitienė,— kad apsilankė pas jos Barbutės, tai ir kels į padanges. Tfe, raudonos kelnės, lyg budelio kokio, tik kalakutus ir jaučius erzinti.

—O, tu ragana! — užsigavo Gembutienė, — argi, manai, toks vyras užeitų pas tavosios juodeksnės, kad ją kur...

Ir abi kumos pradėjo klegėti lyg vištos nuo kiaušinių nubaidytos, nesigailėdamos biauriausių sodietiškų įžeidimų.

Kotryna irgi atsidurė labai kėblioj padėtyj, tarp kujo ir priekalo: vienai pritarsi, kitai neįtiksi, ir atvirkščiai, o Kotrynos visas gyvenimėlis praėjo taip sau: buti gera visiems, su kuo kalbasi, tam pataikauti, o akyse neesanti šmeižti, nes ir lašinių bryzą gausi, ir miltų kiek ir kito ko reikalingo iš geraširdžių šeimininkių. Už tai, kai tenka pati į akis tarp dviejų susiginčijusių pusių, tai, kad ir labai diplomatiškas Kotrynos liežuvis, bet gi nebeišgalvoja, kaip besisuktis. Ji šį kartą, pabugusi nusipelnyti kurios nors kumos nemalonę, atsidusėjus už dušeles spruko pro duris kitur savo "telegrafo" pareigų pildyti.

Ir po valandos jau visas sodžius žinojo apie Každailio Juozo parvažiavimą, o po kitos — ir aplinkiniai sodžiai, tartum butų radio sujungti su Balcaviškiais. Juozas buvo šios savaitės Balcaviškių ir jų kaimynų sodžių didvyris, apie kurį tik ir kalbėjo, svajojo, Onutės Magdutės, barėsi ir pykosi motutės, skersavo, kad Onukių nepavyliotų, vaikiai ir gyrė seniai.

Ryt buvo sekmadienis. Saulutė žeme ritinėjosi ir spinduliais žaidė laukuose su bitutėmis ir kitais vabzdžiais. Keliu į bažnytkaimį drožė bureliai vyrų, moterų, vaikų ir basų mergaičių, nešinančių kurpes rankose. Jau iš tolo toks burelis buvo jaučiamas, klegėjo, lyg žąsys į turgų varomos.

Tai, žiurėk, kas pravažiuoja, palieka jas, tai prajoja koks sodžiaus Jonelis,bet klegančio gražuolių mergelių burelio vis neįdomina. Kiekviena jų laukia, kada prajos vaišiums parvykęs Balcairiškių Každailiukas, bet kiekviena ir slepia savy tą lukėsį, lyg rodos, tik ji viena lauktų ir už tai bijotų pasisakyti, kad draugės nepajuoktų.

Pasigirdo smarkus žirgo trepsėjimas užpakaly klegančio geltonkasių ir juodakasių burelio, bėrukas linksmai sužvengė, nešdamas savo senąjį jojiką, o dabar jau dailų jojėją Juozą, lyg šaukdamas duoti kelią ir atsisukti.

Visas burelis staiga nutiło ir atsisukė. Pas kiekvieną gražuolę smarkiau krutinėj suvirpėjo jautrioji mergelės širdelė, labiau paraudo skruostukai ir akutės saulėmis žibėjo.

Jojo Juozas į bažnyčią ant savo iš mažens mylimo bėruko. Graži kariška gusaro uniforma, kalavijas prie šono, dailus išlavintas jojimas, malonus, šypsantis pasveikinimas patraukė paskui savęs mėlynųjų akučių žvilgsnius, kurie toli jį nulydėjo, iki išnyko Juozas visoms ir akių.

Kai Juozas atjojo prie bažnyčios, rinkelėj stovėjo daugybė žmonių. Tartum kas butų davęs komandą: "pagarbą ir kelią jojančiam gusarui Juozui!" Visi greitai į Juozą atsisukė ir lyg ramiai stovėjo prisižiurėdami į vikrų Juozo nušokimą, bėruko pririšimą ir artinimasį į rinkelę, prie visų, suseiti, pasikalbėti su senaisiais pažįstamais ir draugais. O kur Juozas sustoja, ten apie jį apsuka didžiausias gyvas žmonių ratas. "Tai Každailiukas gusaras!" tik girdisi aplink jį, klausosi, ką tas gusaras kalba ir pasižiuri, o Anelytėms taip ir varva seilės, kad tik gusaras nors viena akia pažvelgtų į jas, bet kai pažvelgia, saulėtos Anelyčių akutės nebeišlaikydamos gusaro žvilksnio, nedrąsiai nusileidžia žemyn, tik širdužė, norėdama krutinėj kazoką šokti, suplaka patenkinančiai "ir malaniai pasižiurėjo."

O Juozas, kai grįžo iš atostogų, iš savo gimtosios Žemaitijos atgal į Kauną, į savo pulką, jautėsi, lyg baigęs trumpą ir malonų sapną.

Kaunas,
1925. V. 10.

Kai dėl manęs, tai aš geriau sutikčiau įvrsti bezdžione, kaip girdėtis dėl moteriškės meilės.

*) Nors šv. tėvo žodžius musų laikraščiai rašo didžiąją raide, bet aš manau, po Vilniaus pripažinimo lenkams, mums lietuviams nebepritiktų reikšti jam pagarbą ir rašyti didžiąją raide.
St. R. R.

Bell Phone: Oregon 0863-J.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa

L—I—E—T—U—V—I—S DAKTARAS (gydo ligas) IR CHIRURGAS (daro operacijas).

OFISA VALANDAS:
Nuo 9 iki 11 A. M.
Nuo 2 iki 4 P. M.
Nuo 7 iki 8 P. M.
Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

Gera Sveikata yra Geriausia Laime

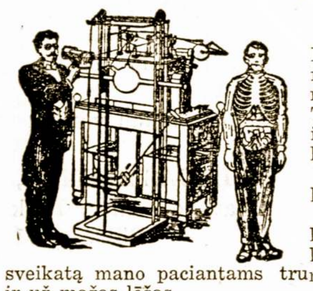

Be kurios mes negalime naudotis gyvenimu bei bizniu.

Kada mes sergam reikia atsiduoti rankosna gero Daktaro, kurio prityrimas ir žinyba mus padarytų sveikais. Tinkamas medikalis gydymas gali pailginti musų gyvenimą ir suteikti malonumą.

Aš gydau naujas ir užsisenėjusias ligas per daugelį metų.

Ir mano prityrimas gydymo praktikoj davė man galimybę ir žinojimą kaip prašalinti ligas ir suteikti gerą sveikatą mano paciantams trumpame laike su lengvoms metodoms ir už mažas lėšas.

Turiu įsteigęs su dideliais ekspe sais geriausias Ultra Voilet Ray Lempas pripažintas Amerikos ir Europos daktarų autoritetu kaipo vėliausį budą gydyme uodos ligas ir kraujo neveikimą. Turime viską dėl gydymo, todėlei nepaisant kaip jųs sunkiai sergate ir kaip senai, nepaisant kiek kartu buvote apvilti nesuradote sveikatą, aš pasirengęs tamistas pagydyti ir tuomi parodyti ką aš galiu dėl jųs jeigu jųs atsiduosite į mano rankas, aš galėsiu jums taip kaip daugelį kitų žmonių išgydyti, suteikti jums gerą sveikatą.

Mano kaina žema ir lengvos išlygos,
už paklausimus nieko nerokuoju.

Dr. MORONEY

220 TREMONT STREET, BOSTON, MASS.
Prieš Majestic Teatrą,

VALANDOS: nuo 9:00 ryto iki 4 po pietų; nuo 6 iki 8 vakare. Nedėliomis ir šventėmis nuo 10:00 ryto iki 1:00 po pietų.

Tautiečiai užsisakykite "L. Žinias" netik sau, bet ir savo giminėms Lietuvoje.

"LIETUVOS ŽINIAS"

Vienintėlis Lietuvoje laisvos ir progresyvės minties dienraštis,

"LIETUVOS ŽINIOS" gina Lietuvos liaudies reikalus, tvirtai stovi už žemės reformą ir stovi sargyboje obalsio: Laisva, nepriklausoma, demokratinga Lietuva su Vilnium ir Klaipėda.

"LIETUVOS ŽINIOS" suteikia kasdieną naujausių žinių ir nesibijo tarti teisybės žodį.

"LIETUVOS ŽINIOS" — vienintėlis Lietuvoje dienraštis, kuris gina Amerikos lietuvių reikalus ir paduoda naujausių žinių iš gyvenimo musų išeivių Amerikoje.

"LIETUVOS ŽINIOS" laikas nuo laiko yra papuošiamos karikaturomis ir paišiniais.

"LIETUVOS ŽINIOS" turi specialius skyrius: "Mokykla" ir "Moksleivių Reikalai" — skiriamus mokyklos, mokytojų ir moksleivių reikalų gvildenimui.

"LIETUVOS ŽINIOS" plačiai rašo ir gina savivaldybių ir koperacijos reikalus.

"LIETUVOS ŽINIOS" plačiai išplatintas Lietuvoj ir užrubežiuose dienraštis, kuriame visos įžymesnės firmos, įmonės bei įvairųs biurai ir įstaigos skelbiasi.

KAINA: Lietuvoje mėnesiui 5 litai; užsienyj 7 lit.

"LIETUVOS ŽINIŲ" ADMINISTRACIJA

KAUNAS, Laisvės Alėja Nr. 60. Telefonas 223.

Kalendoriai ir Knygos.

Naujos knygos ir Kalendoriai iš Lietuvos. Pasiskubinkite, kol dar yra proga įsigyti šias knygas ir Kalendorius.

Jubilėjinis "VARPAS". Svarbi knyga, kaina 90 centų.

"KLYSTANTIS LAPAS" Kiekvienam tinka, kaina 50 Ct.

"NEMUNO RANKOSE" Labai gražus skaitymas, 35 Ct.

"VILNIAUS KALENDORIUS," "LIETUVOS UKININKO" ir "SANDAROS" Kalendoriai 1925 m. visus galima gauti dabar, kaina 25 centų.

Visos kitos knygos "Sandaros" knygyne parsiduoda 30% pigiau negu kituose knygynuose. Užsakymus siųsk su pinigais Money Orderiais ar stampomis, adresuok:

SANDARA

327 E Street, So. Boston, Mass.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mei laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo dėl vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

D. CABITT.

100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

VARPAS

SAVAITINIS VISUONENĖS, POLITIKOS, LITERATUROS IR MOKSLO LAIKRAŠTIS,
EINA KAS ŠEŠTADIENIS.

Kaina metams Suv. Valst. $2.00
Pusei metų 1.00
Užsienyj ir Lietuvoj met. 3.00
Pusei metų 1.50

"Varpas" yra laisvos ir pažangiosios minties laikraštis, teisingai nušviečia pasaulinę ir ypatingai Amerikos politiką, paduoda daug žinių iš Lietuvos ir tvirtai stovi už nepriklausomos, laisvos ir demokratingos Lietuvos ir Lietuvių reikalus. Jei nori gerų ir teisingų žinių, užsirašyk "Varpą." Siųsk pinigus šituo adresu:

"V—A—R—P—A—S"

3251 So. Halsted St., Chicago, Ill.

REIKALAUKITE MUSŲ NAUJO 1925 METŲ KNYGŲ KATALIOGO.

"DIRVA"

Mokslo, Literaturos ir Politikos Laikraštis. Išeina Penktadieniais, 8 pusl., didelio formato visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams $2.00
Lietuvoje metams $3.00
Pusei metų pusė kainos.

"Dirvos" Agentura siunčia pinigus į Lietuvą ir partraukia gimines į Ameriką.

"D—I—R—V—A"

3352 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

"VIENYBĖ"

LIAUDIES UNIVERSITETAS.

Tas, kuris turi 37 metų "Vienybės" kompletus, turi namuose turtą, kurio kulturinė vertė atstoja pagarsėjusią pas amerikonus "Five Foot Book Shelf" išleistą Harvardo universiteto prof. pagelba.

Ir kiekviename numery "Vienybės" kulturos turtas didėja eilėmis, apysakomis, mokslo straipsniais, žiniomis iš visų pasaulio kraštų ir Lietuvos.

Keturi doleriai ant metų reiškia truputį daugiau kai centas į dieną. O už juos gausite "Vienybę" kas antra diena ir džiaugsitės kas dieną.

VIENYBĖ

193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

TELEGRAMINĖS PINIGŲ PERLAIDOS 50c.

NAUJIENOS įvedė šią stebėtiną pinigų siuntimo systemą, kad suteikus Amerikiečiams galimybės pasiųsti pinigų savo giminėms Lietuvoje trumpiausiu laiku, už pigiausią kainą. Kitur už tokius telegramus reikia mokėti po 4 ir 6 dolerius, o NAUJIENOS pasiunčia už 50 centų.

PINIGAI NUEINA LIETUVON Į 3 AR 4 DIENAS

Sulyg greitumo Lietuvos pašto yra pristatomi į visas Lietuvos dalis ir išmokami greičiausiu laiku. Pinigai pilnai garantuojami ir nesant galimybių išmokėt kam reikia grąžinami siuntėjui.

Štai yra litų kursas, prie kurio taipgi priskaityta 50 centų telegramo kaštai ir 25 centai pašto išlaidos:

100 litų $11.25	400 litų $42.50	700 litų $73.25
200 litų 21.50	500 litų 52.75	800 litų 83.50
300 litų 32.00	600 litų 63.00	900 litų 93.75

Money orderius reikia pirkti ant vardo

NAUJIENOS

1739 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA S. V., KURIOS TURTAS ARTI $1,000,000.00.

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta $375,122.80.

Pomirtinių. Pašalpų išmokėta $413,550.15.

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynę" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

Pomirtinės skyriai — $150, 300, 600 ir 1,000.

Pašalpos skyriai — $6.00, 9.00, ir 12.00 į savaitę.

Platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30-th STREET, NEW YORK, N. Y.

DR. K. DRANGELIS.

Dr. K. Drangelis, Sandaros Prezidentas, ketverge lankysis So. Bostone, iš kur išvažiuos į Lietuvą keliems mėnesiams.

Vietos žinios.

LAUKIAME DIDELIO SVEČIO

ALTS. Prezidentas Dr. K. Drangelis, aplankys Bostoną. Vietos ir apielinkės Sandariečiai rengiasi sutikti gerb. svečią.

Gautomis žiniomis iš Chicagos pranešama, kad Dr. K . Drangelis vyksta Lietuvon ir žada užsukti į Bostoną ketverge. Vetos Sandariečiai ruošiasi prielankiai sutikti savo organizacijos Prezidentą, kaipo žymų seną lietuvių veikėją.

Ketvergo vakare, geg. 11 d. "Sandaros" svetainėj rengiamas Prezidento priėmimui vakarėlis, kur bus proga visiems vietos ir apielinkės Sandariečiams susipažinti su gerb. Dr. K. Drangeliu.

BAIGĖ MOKSLĄ.

P-lė Birutė Jarošaitė, gerai žinomo So. Bostono lietuvio Jono Jarošo duktė, šiomis dienomis baigė Sargent School for Physical Education. Sveikiname ją.

IŠ GABIJOS VEIKIMO.

Gegužės 22 d. laikyta Gabijos susirinkimas su dideliu upu ir pasišventimu dirbti tai Dailės draugijai. Iš raporto paaiškėjo, jog nuo praeitos vakarienės liko 20 dol .pelno Gabijai. Toliaus nutarta turėti Gabijos išvažiavimas birželio 21 d. Tame išvažiavime dainuos Gabijos choras ir bus kitokių programo pamarginimų

Gauta pranešimas, kad gerb. M. Petrauskas sutinka duoti Gabijos chorui naują operetę "Prieglauda". Priimtas su dideliu ploimu. Tuojau įgaliota Gabijos pirmininkas A. Juodgudis susirašinėti su kompozitorium šiame reikale. Nutarta nelaikyti repeticijų per vasarą; tik turėti jo kelias prieš išvažiavimą.

Po kelių mėnesių pasilsėjimo Gabija turėjo koncertą, kuris gana pavyko, nors ir ant greitųjų buvo surengtas. Gabijos choras yra stiprus ir pilnai pasitenkinęs savo nauju mokytoju J. C. Navadausku. Gabijai turint savo priešakyje tokį gabų muziką yra vilties sustiprinti chorą dar labiau.

Jau rengiamasi ir prie rudens. Manoma rudeny statyti "Užburtą Kunigaikštį" ir daugia muzikalių veikalų.

Visi, kurie mylite muziką bei dainas, remkite Gabijos parengimus ir stiprinkite chorą. Dailė yra didelis tautos turtas ir todėl mums, lietuviams, reikia ją auklėti ir plėsti. Gabijos choras yra bepartinis prie jo gali prigulėti visokių partijų bei pakraipų dainininkai. Tad kviečiame visus prisidėti prie Gabijos.

Spaudos komisija.

GABIJOS IŠVAŽIAVIMAS.

Birželio 21 d., nedėlioj, bus Gabijos išvažiavimas į A. Aleko ūkį, Wilson st., Norwood, Mass. Šiame išvažiavime dainuos Gabijos choras po vadovyste p. Navadausko. So. Bostono ir apielinkės lietuviai, ypač jaunimas, pasistengkite dalyvauti išvažiavime.

Atvdai.

Gabijos choro repeticija bus birželio 10 d., seredos vakare, kaip 8 val., "Sandaros" svetainėje. Visi ir visos atsilankykite prisirengimui prie minėto išvažiavimo.

Gabijos valdyba.

DIDELĖ EKSKURSIJA.

Ukėsų kliubas turės didelę ekskursiją birželio 28 d. Kurie norite dalyvauti ekskursijoje, tai pasiskubinkite nusipirkti tikietus, nes vėliau gali pritrukti. Kiek teko girdėti iš Ukėsų kliubo narių, tai tikietai sparčiai išperkami. Tėmykite ekskursijos skelbimą.

KLAIDOS PATAISYMAS.

Ukėsų draugijos raporte įvyko maža klaidelė. butent, ten kur paminėta J. Semkevičienė, turi buti K. Senikevičienė, kuri aukavo Ukėsų draugijos fėrams dvi rašomas plunksnas, žiedą, špilką ir keletą kitų daiktų.

J. Lekys,

NAUJAS SVEČIAS SO. BOSTONE.

Naujas svečias atsilankė į So. Bostoną. Vardo dar jis neturi. Jo susilaukė gerai vietiniams žinomi Sandariečiai A. Rasimavičiai.

LANKĖSI VYČIŲ VADAS.

So. Bostone lankėsi lietuvių vyčių vadas V. Rukštalis. So. Bostono vyčiai džiaugiasi jį pamatę.

PRIGĖRĖ ARLAUSKAS.

Devyniolikos metų lietuvio sunus, Arlauskas, prigėrė praeitą subatą Charles upėje. Jis maudėsi ten kaip dvylika naktį.

MIRĖ L. ZAVISTONAVIČIUS.

Liudvikas Zavistonavičius, Sandarietis ir Bostono apielinkės lietuviams gerai žinomas, mirė birželio 9 d., iš ryto. Jis sirgo jaknų liga ir mirė vaikščiodams. Buvo labai diktas ir tvirtas vyras. Jo kunas pašarvotas po numeriu 66 Market st., Brighton. Norintieji jį gali ten aplankyti.

Sandaros štabas ir visi Sandariečiai reiškia didelio gailesčio dėl savo draugo mirties.

LAWRENCE PIKNIKAS.

So. Bostono Sandariečiai rengiasi važiuoti į Lawrence Sandariečių pikniką, kuris rengiamas birželio 14 d., Tautiškam parke, Lawrence. Girdėtis, kad piknike bus prakalbos, dainos, orchestra ir kitokie visoki pamarginimai. Kalbės iš So. Bostono p. **V. M. Čekanauskas** ir **K. J. Paulauskas.** Iš So. Bostono rengiasi važiuoti keli automobiliai.

LABAI LAUKIA.

Visas So. Bostonas labai laukia Gabijos pikniko, kuris bus birželio 21 d. Jo laukia ir kitų kolionijų jaunimas. Lawrence merginos žada dideliu "bunčiu" atvažiuoti. Taip pat žada ir Worcesterio merginos ir vaikinai. Pamatysime. Gabijos pirmininkas Juga sako, kad tai busiąs pirmutinis toksai nepaprastai puikus Gabijos piknikas.

Šiomis dienomis išvažiavo į Lietuvą biznio reikalais So. Bostoniečiams gerai žinomas N. Gendrolius, Baltic States Fin. Corp. vedėjas. Jo vietą laikinai užima **Kazys Sidabras.**

Veiklus Sandarietis Alekna sugrįžo iš Lietuvos į So. Bostoną. Lietuvoje jis vedė vieną mokytoją. Moterį mano atsiimti į Ameriką vėliau.

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.

Galima susikalbėt ir lietuviškai
Ofiso valandos Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3. Vakarais nuo 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Res. W. Newton 1463-W.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padarė visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
FRANAS J. KALINAUSKAS
414 Broadway, S. Boston, Mass
Ofiso Tel. S. B. 441

Real Estate

NEPRALEISK

Gerą 3 šeimynų 15 kambarių namą su visais improvementais, puikiausioj vietoj City Pointe; prekė tik $11,000, $4,000 įnešti.
A. IVAS
361 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

PIRK

Ant Thomas Parko 2 arba 3 šeimynų namą, naujas brasinis pluming, elektrikas, šiluma, maudynės ir tt. vieta dėl garadžiaus.
A. Mizara,
361 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Puiki vieta del išvažiavimu

Dėl išvažiavimų Draugijoms bei Kuopoms, yra šokiams salė, randasi prie p. Ivo vasarnamio, kur galima smagiai laiką praleisti palei upę ir visuomet galite atvažiuoti.
Taipgi užlaikau visokių minkštų gėrimų.
VLADAS KLEMKA,
Shausheen River Park
Billerica, Mass.

JURGIS STUKAS
FOTOGRAFAS

453 Broadway,
So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0464-J.

Tel. S. B. 2805-R.
Lietuvis Optometristas

Išegzaminuoju akis priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 Broadway,
So. Boston, Mass.

Bronis Kontrim

Constable, Real Estate, Visokių Apdraudimų (Insurance) Agentas
361 W. Broadway.
Tel. So. Boston 0605
Tel. So. Boston 2483-W.
120 Marine Road
SO. BOSTON, MASS.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.
Akių Specialistas
399a BROADWAY,
Tarpe E ir F gatv., So. Boston.

Namų Tel. Aspinwall 0870
Tel. So. Boston 3520

A. O. ŠALNA (SHALNA)
LIETUVIS ADVOKATAS.
Baigęs du Universitetu Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name
(antros lubos)
366 W. Broadway, So. Boston.

APLINK PASAULĮ PER 80 DIENŲ.

Labai pamokinanti ir įdomi knyga. Ką skaitai, ką nesekaitai, bet tą knygą tai butinai perskaityk.
Reikalaukite "Sandaroje".

Greitam Pardavimui

2-jų šeimynų namas po 5 kambarius, štoras ir 5 automobilių Garadžius, kampinis namas, prekė tik $10,500. Lengvos išlygos.
Kitas 2-jų šeimynų namas po 5 kambarius ir Sun Parlors su visais naujos mados įtaisymais prekė tik $9,200. Lengvos išlygos.
A. J. NAMAKSY,
395 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 2340.

STRAND Tailoring Co.

Ar nori turėt gerą siutą? Jei taip, tai ateik pas mane ir persitikrink. Aš pasiuvu siutus pagal naujausią madą ir taisom, valom senus, suprosinam, padarom taip kaip naują. (11-27)
308 W. BROADWAY,
2-rų lubų arti D St.
SO. BOSTON, MASS.
Savininkas Mikas Neciackas.

Naujoj Vietoj.

Geriausis So. Bostono Kostumeriškas Kriaučius vietos Sandarietis persikėlė į naują vietą. Gerbiamieji, norinti užsisakyti ant ordelio drabužius kreipkitės pas mus, o mes padarysime tamistoms pagal naujausios mados. Taipgi senus drabužius taisom, valom ir prosinam kaip vyrų taip ir moterų.
(ant antrų lubų.)
Musų antrašas tokis:
A. SIMOKAITIS,
344 Broadway, So. Boston, Mass

Tel. So. Boston 4000.

DR J. C. LANDŽIUS-SEYMOUR
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.

Gydo aštrias ir kroniškas užsisenėjusias ligas, vyrų, moterų ir vaikų, pagal vėliausius metodus, kaip tai: ultravioletiniais spinduliais, kwartz žiburiu, Thermo Therepa ir kitais elektros medikališkais budais. Egzaminuoju kraują, šlapumą ir spiaudalus, savo labaratorijoj. Nutraukiu X-RAY paveikslus. Taipgi suteikiu patarimus laiškais.

Ofiso valandos: nuo 9 ryte iki 9 vakare.

381 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Mes Perkam
"Lietuvos Bonus"

Mes perkam Lietuvos Bonus nuo tų, kurie pirks pas mus pianą,Player - Pianą arba Gramafoną, priimdami kaipo dalį mokesties. Mes uėlaikom pianus rinktinius ir gvarantuotus kaip tai: WEBER, IVERS & POND, HOBART M. CABLE, EMERSON ir kitokio išdirbimo. VOCALION ir STRAND gramafonus ir Lietuviškus Rolius dėl player-pianų. **Nauji player - pianai** 25 roliai ir suolukas $425.00. Leugvos išlygos. Reikale kreipkities, (21-24)
B. SIMONAVIČIUS.
472 Westminister St., Providence, R. I.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK'O
PATIKRINIMAS
ANT IŠDUOTŲ KNYGELIŲ.
Oficialis Trismetinis Patikrinimas išduotų knygelių atsibus laike sekančių mėnesių
Gegužės ir Birželio, 1925
Yra pageidaujama, kad visos išduotos knygelės butų įteiktos Bankui laike šių mėnesių.
ALFRED Y. MITCHELL, IŽDININ.

PIKNIKAS
Rengia A. L. T. Sandaros 1-as Apskritys
Liepos-July 4-tą d., 1925
WAUSHAKUM PARKE Framingham, Mass.

P. J. Akunevičius
LIETUVIS GRABORIUS.
PERSIKĖLĖ Į NAUJĄ VIETĄ.
Suteikia geriausį paskutinį patarnavimą, todėl verta pas jį kreiptis.
OFISO IR GYVENIMO ANTRAŠAS:
820 E. 6-th St., So. Boston, Mass. Tel. S. B. 0183-W.

NAUJAS
Išpardavimas
Jeigu norit sutaupyt pinigų, ateik į šį išpardavimą dabar. Žiurėk, kad užeitum į tikrą vietą Broadway išpardavimo Krautuvę,
167 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.

SANDARIEČIAI, SKAITYKITE IR PLATINKITE SAVO ORGANĄ "SANDARĄ."